

**Polisi Trwyddedu Cyngor Gwynedd
at ddibenion Deddf Trwyddedu 2003**

<u>Cynnwys</u>	<u>TUDALEN</u>
1. Cefndir	2
2. Cyflwyniad	4
3. Rhwystro Trosedd ac Anrhefn	5
4. Diogelwch y Cyhoedd	6
5. Rhwystro Niwsans Cyhoeddus	7
6. Amddiffyn Plant rhag Niwed	8
7. Effaith Gronnol	9
8. Ceisiadau am Grantiau Newydd ac Amrywiad o'r Telerau ac Amodau	10
9. Oriau Gweithredu	11
10. Camau Gorfodi	12
11. Y Broses Drwyddedu	13
12. Dirprwyo Swyddogaethau argymelledig	16
13. Gwybodaeth Ychwanegol – Trwyddedau Personol.	17
Atodiad "A" – Cyfarwyddyd ynglŷn â'r drefn ar gyfer Ymgeiswyr/Gwrthwynebwyr	18
Atodiad "B" - Strategaethau Trwyddedu	31
Atodiad "C" - Rhestr Amodau	
1. Trosedd ac Anrhefn	32
2. Diogelwch y Cyhoedd	37
3. Sinemâu a Diogelwch Tan	42
4. Niwsans Cyhoeddus	45
5. Gwarchod Plant Rhag Niwed	46
6. Amodau Statudol safonol i glybiau	51
Atodiad "D" - Protocol Gorfodaeth	54

1. Cefndir

1.1 Seiliwyd y Datganiad Polisi Trwyddedu ar Ddeddf Trwyddedu 2003. Gwelir yn y ddogfen hon y polisiâu hynny y bydd y Cyngor yn eu gweithredu pan fydd yn penderfynu ynglŷn â cheisiadau ar gyfer y canlynol:

- Mân-werthu alcohol;
- Cyflenwi alcohol gan neu ar ran clwb i, neu ar orchymyn, aelod o'r clwb;
- Darparu lluniaeth hwymos (bwyd neu ddiod poeth o unrhyw eiddo rhwng 23.00 a 05.00 awr); a
- Darparu adloniant rheoleiddiedig ar gyfer y cyhoedd neu aelodau o'r clwb neu gyda'r bwriad o wneud elw gan gynnwys codi arian tuag at elusen pan fydd yr adloniant yn cynnwys :
  - Perfformiad theatr neu arddangosfa ffilm
  - Chwaraeon dan do
  - Gornest baffio/reslo
  - Cerddoriaeth fyw
  - Cerddoriaeth wedi ei recordio
  - Perfformiad dawn
  - Darparu cyfleusterau i chwarae cerddoriaeth
  - Darparu cyfleusterau dawn.

1.2 Ceir cyfarwyddyd yn Atodiad A(i'w lunio)ynglŷn â'r drefn gywir i ymgeiswyr a gwrthwynebwyr.

1.3 Cyfrifoldeb y Cyngor yw gweinyddu ei ddyletswyddau tan ddarpariaethau'r Ddeddf er mwyn hybu'r amcanion trwyddedu a ganlyn:

- **Rhwystro Trosedd ac Anrhefn;**
- **Diogelwch y Cyhoedd;**
- **Rhwystro Niwsans Cyhoeddus; ac**
- **Amddiffyn plant rhag niwed.**

1.4 Sylweddolir mai un ffordd yn unig o gyflawni'r amcanion hyn yw'r swyddogaeth drwyddedu. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda'r Cymunedau Lleol, yr heddlu, busnes lleol a phob deiliad diddordeb a phartner perthnasol arall.

1.5 Mae deddfwriaethau eraill sydd yn gorfodi'r awdurdod trwyddedu i ufuddhau iddynt er mwyn gweithredu ei swyddogaeth drwyddedu a rhoddir y manylion isod:

- Mae adran 17 o Ddeddf Trosedd ac Anrhefn 1988 yn mynnu fod awdurdod lleol yn gwneud cymaint ag y sydd yn rhesymol i'w wneud i rwystro trosedd ac anrhefn yn y gymuned.
- **Tan ddarpariaethau'r Confensiwn Ewropeaidd ar Iawnderau Dynol a weithredir gan Ddeddf Iawnderau Dynol 1988 fe osodir dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus i amddiffyn hawliau'r unigolyn dan amgylchiadau amrywiol .**
- Deddf Iechyd a Diogelwch wrth Weithio ayyb 1974, Deddf Iechyd 2006 ag Rheoliadau Eiddo Difwg 2007
- Deddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990;
- Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995;
- Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003 (na ddaeth eto i rym) a
- Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Yfed Alcohol mewn Mannau Cyhoeddus dynodedig) 2001.
- Deddf Gamblo 2005
- Deddf Cymdogaethau Glan 2005

- Deddf Lleihau Troseddu Treisiol 2006
- **Deddf Trosedd a Diogelwch 2010 ac atodlen 7 Deddf Plismona a Throsedd 2009**
- **Cyfarwyddyd Gwasanaeth yr Undeb Ewropeaidd**
- Deddf Iechyd 2006 (**Adeiladau Difwg 2007**)

Nodiadau: - Pan fydd y gyfraith eisoes yn gosod rhwymedigaethau statudol ar yr ymgeiswyr ni fydd y Cyngor yn gosod yr un dyletswyddau neu rhai tebyg fel amod ar drwydded yr eiddo, daliwr y drwydded neu'r clwb.

1.6 Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ceisio cyflawni'r dyletswyddau hynny a ddynodir mewn Strategaethau eraill gan y Llywodraeth i'r graddau y byddent yn cael effaith ar amcanion y Ddeddf Drwyddedu. Gweler yr enghreifftiau isod o'r Strategaethau hyn:

- Cynllun Gweithredu i Ymosod ar Drosedd, Anrhefn a Niwsans Cysylltiedig ag Alcohol, ;
- Mynychu Clybiau yn ddiogel;
- Côt Ymarfer Gorau Cydlynwyr Gwasanaethau Rheoleiddio Awdurdodau Lleol(CGRhALI) a'r Gyfundrefn Safonau Masnach(CSM)ar Brynu ar Brawf Strategaeth Gostwng Trosedd ac Anrhefn
- Concordat Gorfodi

1.7 Bydd y Cyngor hefyd yn dwyn i sylw y mentrau sydd eisoes mewn bod ac sydd yn berthnasol i faes trwyddedu; gweler y manylion pellach yn Atodiad'B':

- *Cynllun diogelwch-liw-nos*
- *Cynllun Profi Oedran*
- *Camerâu Teledu CC yng nghanol y dref*
- *Gorchmynion Gwahardd o Ganol y Dref*
- *Canllawiau Mynychu Clybiau yn ddiogel*

1.8 Diben y drefn drwyddedu yw caniatáu parhad mân-werthiant alcohol a'r ddarpariaeth o weithgareddau y gellir eu trwyddedu mewn modd fydd yn sicrhau diogelwch y cyhoedd ac na fydd er afles i drigolion nac ychwaith yn amharu ar fwynderau. Dymuniad y Cyngor yw hwyluso eiddo sydd tan reolaeth dda gyda dalwyr trwydded sydd yn dringar ynglŷn â'r effaith ar drigolion lleol.

1.9 Mae'r Cyngor yn sylweddoli fod y diwydiant adloniant yn y Sir hon yn cyfrannu tuag at yr economi lleol. Mae'n denu ymwelwyr a thwristiaid, yn creu trefi a phentrefi bywiog ac yn gyflogwr mawr. Yn ogystal bydd gan ddeiliaid masnachol ddisgwyliad cyfreithlon y bydd yr amgylchfyd yn denu ac yn cynnal eu busnes yn yr eiddo hyn. Ond dylid sicrhau yn ogystal yr atebir gofynion y gymuned y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb i'w gwarchod. Trwy geisio hyrwyddo'r pedwar amcan trwyddedu bydd y Cyngor yn ceisio gwneud yn siwr fod yr amodau trwyddedu yn rhesymol, cyfatebol ac angenrheidiol. Rydym yn ymwybodol fod angen osgoi camau a fyddai'n rhwystro cerddoriaeth fyw, dawnsio a theatr.

1.10 Bydd y Cyngor hefyd yn edrych ar yr ystyriaethau mwy eang eu cyffyrddiad a fydd yn dylanwadu ar amwynder unrhyw ardal. Bydd y rhain yn cynnwys taflu sbwriel a maeddu, sŵn, troseddu ar y strydoedd a chymhwystra seilwaith y sir, ei hadnoddau ac adnoddau'r heddlu i ymdopi gyda mewnlif o ymwelwyr, yn enwedig gyda'r nos.

1.11 Mabwysiadwyd y polisi hwn gan y Cyngor ar 16 Rhagfyr, 2010 a gwelir ynddo y dull cyffredinol o drin ceisiadau am drwyddedau ar gyfer eiddo a thrwyddedau personol y bydd y Cyngor yn ei ddefnyddio. Wrth fabwysiadu'r polisi hwn mae'r Cyngor yn cydnabod y bydd pob un cais yn cael ei ystyried yn ôl ei haeddiant.

1.12 Diben y Datganiad o'r Polisi Trwyddedu yw cynorthwyo swyddogion ac aelodau i wneud penderfyniad ar gais penodol gan fanylu ar y materion hynny y rhoddir ystyriaeth iddynt fel arfer. Yn ogystal, mae'r Polisi yn ceisio rhoi gwybodaeth glir i ymgeiswyr, trigolion a deiliaid a buddsoddwyr eraill i'w galluogi hwynt i drefnu symud neu aros neu fuddsoddi yn y Sir gyda rhywfaint o sicrwydd.

1.13 Yn ôl darpariaethau'r Ddeddf Trwyddedu 2003 dylid ymgynghori ynglŷn â'r polisi hwn a'i adolygu o leiaf pob tair blynedd. Felly dylid adolygu'r Polisi hwn dim hwyrach na Rhagfyr 2013.

2 Cyflwyniad

2.1 Fel arfer bydd y polisiau'n berthnasol ar gyfer unrhyw gais am drwydded y penderfynir arno ar ôl y dyddiad effeithiol y penderfynodd y Cyngor weithredu'r polisiau hyn, beth bynnag fo dyddiad cyflwyno'r cais yn y lle cyntaf.

Y Categoriâu Trwydded y mae'r Polisi hwn yn berthnasol iddynt

- Trwydded Anheddau
- Tystysgrif Anheddau Clwb
- Rhybydd Drost Dro
- Trwydded Bersonnol

Cynllunio

2.2 Buasai disgwyl bod defnydd awdurdodedig yn unol â darpariaethau'r ddeddfwriaeth cynllunio ar gyfer unrhyw eiddo y bydd angen trwydded ar eu cyfer. Bydd hyn yn cynnwys ceisiadau ar gyfer eiddo, eiddo clwb a chaffis nos.

2.3 Fe welir polisiau cynllunio'r Cynulliad ym Mholisi Cynllunio Cymru a'r Nodiadau Cyngor Technegol. Fe welir Polisiau Cynllunio'r Cyngor yng Nghynllun Fframwaith Gwynedd, Cynllun Lleol Dwyfor, Cynllun Lleol Arfon Wledig, Cynllun Lleol Afon Menai, Cynllun Lleol Dyffryn Ardudwy a Cynllun Lleol Porthmadog/Ffestiniog.

2.4 Yr Awdurdod Cynllunio Lleol ar gyfer y rhannau hynny o'r sir sydd oddi fewn i'r Parc Cenedlaethol yw Parc Cenedlaethol Eryri. Fe welir eu polisiau cynllunio hwy yng Nghynllun Lleol Eryri a fabwysiadwyd yn 1999. Ymhen amser bydd y Cynllun Datblygu Unedol yn ei ddisodli.

2.5 Yn gyffredinol bydd caniatâd cynllunio yn awdurdodi math eang o ddefnydd o'r eiddo tra rhoddir trwydded ar gyfer math arbennig o weithgaredd. Er engraifft, gall caniatâd cynllunio ar gyfer defnydd adloniant gynnwys gweithgareddau gydag amrywiaeth eang o wahanol effeithiau ar y gymuned. Pan gyflwynir cais gan ymgeisydd am drwydded eiddo dylid ystyried yn fanwl gywir natur yr effaith y bydd y gweithgareddau a ragnodir yn ei gael.

2.6 Buasai disgwyl bod pob ymgeisydd wedi cael y caniatâd cynllunio priodol ar gyfer y cais a dylid cyflwyno manylion. Buasai'n fanteisiol bod unrhyw fanylion yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Gweithredu (gan gynnwys y manylion ynglŷn ag unrhyw gyfyngiadau a osodwyd) er mwyn osgoi unrhyw ddyblygu diangen.

2.7 Gydag unrhyw gais, bydd y Cyngor yn disgwyl i unrhyw weithgaredd sydd i'w awdurdodi gan y drwydded fod yn ddefnydd cynllunio cyfreithlon a bod yr oriau y gofynnir amdanynt yn cydymffurfio a'r amodau ar unrhyw ganiatad cynllunio.

- 2.8 Bydd y Cyngor yn annog trwyddedwyr i ddarparu cyfleusterau a fydd yn galluogi pobl anabl i gael mynediad i'r adeiladau hynny drwy gadw mewn cof y Ddeddf Gwahaniaeth ar Sail Anabledd. Ni osodir unrhyw amodau y gellid eu defnyddio i gyfiawnhau cadw (rhywrai) allan ar sail diogelwch y cyhoedd.

3 Rhwystro Trosedd ac Anrhefn

- 3.1 Dylasai'r Datganiad Polisi Trwyddedu, ynghyd â'r trefnau a'r amodau sydd yn rhan o'r broses, hybu'r Amcanion Trwyddedu (gweler paragraff 1.3):
- 3.2 Bydd y Cyngor yn defnyddio amrediad cyflawn o fesurau gan gynnwys rheolaeth gynllunio, rheolaeth trafniadaeth, polisiâu a phwerau trosedd ac anrhefn . Bydd y Cyngor yn sefydlu partneriaethau er mwyn cyd-weithio'n agos gyda'r heddlu, yr awdurdod tân, busnes lleol, cynrychiolwyr yn y gymuned a phobl leol i gyflawni'r amcanion hyn.
- 3.3 Bydd y Cyngor yn rhoi sylw i Ddeddf Trosedd ac Anrhefn 1998 sydd yn rhoi cyfrifoldeb ar y Cyngor i rwystro/gostwng trosedd ac anrhefn yn y gymuned.
- 3.4 Gostwng lefelau troseddu mewn ardaloedd penodol yw un o flaenoriaethau pwysicaf Strategaeth Trosedd ac Anrhefn y Cyngor. Felly bydd y polisi yn rhoi sylw i'r effaith debygol ar drosedd ac anrhefn cysylltiedig y bydd y trwyddedu yn ei gael yn y Sir, yn enwedig pan fydd yn ystyried lleoliad ac effaith a gweithrediad a rheolaeth yr holl geisiadau tebygol am drwydded, yn ogystal â'r amrywiadau o'r amodau.
- 3.5 Bydd y Cyngor yn rhoi sylw priodol i sylwadau Gwasanaeth Heddlu Gogledd Cymru a bydd yn ymgynghori gyda hwy fel un o'r Awdurdodau Cyfrifol sydd yn ymwneud â cheisiadau am drwyddedau eiddo a thystysgrifau, Cofrestriad Clwb.

Mynychu Clybiau yn Ddiogel

- 3.6 Dymuna'r Cyngor hybu'r egwyddorion o "Fynychu Clybiau yn Ddiogel". Bydd yn cymeradwyo canllawiau cyfredol y Swyddfa Gartref ynglŷn â hyn i drwyddedwyr Eiddo ac i ddeiliaid Tystysgrif Eiddo Clwb. Gellir gosod amodau trwyddedu angenrheidiol a phriodol i reoli'r amgylchfyd mewn rhai eiddo perthnasol er mwyn cyflawni amcanion "Mynychu Clybiau yn Ddiogel". Yn ychwanegol i amodau eraill byddwn yn disgwyl i holl glybiau ddarparu cyflenwad parod o ddŵr yn rhad ac am ddim.

Cyffuriau

- 3.7 Dylai ymgeiswyr ystyried y gall y bydd angen gosod amodau arbennig ar rhai mathau o leoliadau er mwyn gostwng y gwerthiant a'r defnydd a wneir o gyffuriau a chreu awyrgylch mwy diogel ar gyfer y rheiny fydd wedi defnyddio cyffuriau. Yn yr Atodiad fe welir y mathau o amodau y gellir eu gosod petai hynny'n digwydd, er y gellir gosod amodau ychwanegol o bryd i'w gilydd. Bydd yr amodau hyn yn ystyried yr arweiniad a gafwyd gan y Swyddfa Gartref ac y cyfeiriwyd ato uchod ynglŷn â Mynychu Clybiau yn Ddiogel. Bydd y Cyngor yn ymgynghori gyda'r Heddlu a gyda'r Tîmau Gweithredu Cyffuriau lleol ym mhob achos pan fydd angen gosod yr amodau hyn. Yn ychwanegol i'r amodau eraill, byddwn yn disgwyl i holl glybiau ddarparu cyflenwad parod o ddŵr yn rhad ac am ddim.

Goruchwylwyr ar y Drysau

- 3.8 Caiff y Cyngor benderfynu os bydd angen goruchwylwyr mewn rhai eiddo er mwyn gostwng lefelau trosedd ac anrhefn ac er mwyn rhedeg yr eiddo hynny yn fwy diogel.

Os digwydd hynny caiff y Cyngor osod amod, os derbynnir sylwadau perthnasol y dylid cyflogi goruchwylwyr trwyddedig ar y drysau (Awdurdod Diwydiant Diogelwch) naill ai trwy gydol yr amser neu ar yr adegau hynny pan ddigwydd rhai gweithgareddau trwyddedadwy yn yr eiddo, ac yn unol â'r nifer a'r gymhareb a bennir gan y Cyngor.

4 Diogelwch y Cyhoedd

- 4.1 Dymuna'r Cyngor anelu at safonau uchel o ddiogelwch y cyhoedd ar gyfer yr eiddo a'r gweithgareddau a ddaw tan ddarpariaethau Deddf Trwyddedu 2003 a'r rheoliadau dim ysmegu a gynhwysir yn Neddf Iechyd 2006.
- 4.2 Ymgynghorir gyda'r Adran berthnasol yn y Cyngor sydd yn Awdurdod â Chyfrifoldeb yn hyn o beth i gymell iechyd a diogelwch mewn eiddo perthnasol ac fe gaiff hefyd weithredu fel y Sawl sydd ag Awdurdod i sicrhau ufudd-dod i Ddeddf Trwyddedu 2003.
- 4.3 Bydd y Cyngor yn sylweddoli na fydd dyletswyddau cyffredinol iechyd a diogelwch pob amser yn cynnwys rhai materion penodol a gyfyd mewn tai trwyddedig mewn cysylltiad â rhai mathau o adloniant ac, felly, efallai bydd angen gosod amodau ar drwydded/dystysgrif.
- 4.4 Pan fydd angen Trwydded Eiddo neu Dystysgrif Eiddo Clwb caiff y Cyngor ddewis yr amodau priodol ac angenrheidiol o blith y casgliad o amodau a welir yn Atodiad "C" (sydd yn cael ei ddatblygu) ac a fabwysiadwyd gan y Cyngor. Bydd yr amodau hyn yn briodol ar gyfer natur y gweithgareddau a ragnodwyd yn y rhestr gweithredoedd a byddent yn adlewyrchu'r pedwar o amcanion trwyddedu a ragnodwyd ym mharagraff 1.3.
- 4.5 Mae'r Cyngor o'r farn y dylid ymarfer yr un math o ddulliau iechyd a diogelwch pan fydd gwirfoddolwyr neu bwyllgor clwb neu gymdeithas yn trefnu gweithgareddau ag a drefnir pan fydd perthynas rhwng cyflogwr a'r cyflogedig yn bodoli, beth bynnag fo'r cyfrifoldebau cyfreithlon manwl gywir sydd yn gymwys i'r ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch.
- 4.6 Pan fydd unrhyw amodau wedi'u gosod ar Drwydded Eiddo neu Dystysgrif Eiddo Clwb, gall Swyddog Awdurdodedig ar ran y Cyngor archwilio'r eiddo hynny ar unrhyw adeg rhesymol er mwyn sicrhau y bodlonir yr amodau.
- 4.7 **Cynghorir trefnwyr o ddigwyddiadau mawr, ble bwriedir cynnal gweithgareddau trwyddedig i gysylltu gyda Grwp Ymgynghorol Diogelwch Gwynedd pan yn cynllunio'r digwyddiad ar y dechrau.**

Diogelwch Tân

- 4.8 Bydd y Cyngor yn rhoi sylw priodol i sylwadau Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru a bydd yn ymgynghori gyda hwy fel un o'r Awdurdodau â Chyfrifoldeb sydd yn ymwneud â cheisiadau am drwyddedau a thystysgrifau.
- 4.9 Caiff y Cyngor ddewis yr amodau priodol ac angenrheidiol o blith y casgliad o amodau a welir yn Atodiad "C" (rhestr amodau) mewn cysylltiad â materion iechyd a diogelwch ac wedi ymgynghori gyda Gwasanaeth Heddlu Gogledd Cymru, yn dilyn sylwadau perthnasol a dderbynnir oddi wrth y Gwasanaeth Tan ac Achub neu awdurdod perthnasol neu rai sydd ag iddynt fudd. Dylai'r ddogfen Asesiad Risg gyfarfod a gofyn i sefydlu ffigur defnydd ar gyfer yr eiddo.

4.10 Bydd Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tan) 2005 yn berthnasol mewn unrhyw eiddo lle bydd gwaith yn cael ei wneud. Gorfodir y rheoliadau hyn gan Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru a bydd angen i'r sawl sydd â chyfrifoldeb asesu'r perygl o dân.

4.11 Pan fydd ei angen er lles diogelwch y cyhoedd bydd y Cyngor yn cynnwys uchafswm y nifer a ddelir gan y tŷ trwyddedig yn y Drwydded Eiddo/Tystysgrif Eiddo Clwb. Penderfynir ar y nifer hwn trwy ymgynghori gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, yn dilyn sylwadau oddiwrthynt hwy. Os oes Tystysgrif Tân eisoes i'w chael ar gyfer yr adeilad ac y rhagnodir ynddi uchafswm y nifer a ddelir gan yr adeilad, fe ddefnyddir y ffigur hwnnw.

5 Rhwystro Niwsans Cyhoeddus

5.1 Pan fydd y Cyngor yn dyfarnu ynghylch yr hyn sydd yn creu niwsans bydd yn canolbwyntio ar effaith afresymol y gweithgareddau trwyddedadwy yn yr adeiladau perthnasol ar y rheiny sydd yn byw ac yn gweithio ac yn cysgu yn y cyffiniau. Byddent yn ymwneud yn bennaf â'r canlynol

- Sŵn o'r adeiladau
- Gwastraff
- Sbwriel
- Meysydd Parcio
- Difwyno'r Golau
- Arogleuon andwyol
- Ymddygiad/Anrhefn

5.2 Pan fydd y Cyngor yn ystyried yr effaith bosibl a gaiff unrhyw dŷ trwyddedig ar yr ardal oddi amgylch i'r adeilad hwnnw, bydd y Cyngor yn cymryd i ystyriaeth y math o weithgaredd adloniant, yr oriau gweithredu a fwriedir, uchafswm y nifer a ddeil yr adeilad, natur yr ardal a'r agosrwydd at y trigolion lleol.

5.3 Gweithredir y darpariaethau hynny o Ddeddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990 gan Adain Gwarchod y Cyhoedd sydd yn ymwneud a niwsans sŵn ac fe ymgynghorir gyda'r Adran honno ynghylch unrhyw eiddo presennol be aflonyddir ar drigolion neu ar fusnes lleol.

5.4 Bydd y Cyngor yn defnyddio'r rhestr o amodau trwyddedu a welir yn Atodiad "C" i reoli sŵn a ddaw o unrhyw adeilad ac i gynghori datblygwyr ynghylch y gwanhau sŵn sydd ei angen ar gyfer adeiladau newydd. Os derbynnir sylwadau perthnasol galla amodau fwy caeth o ran rheoli swn gael eu gosod mewn ardaloedd ble mae'r eiddo gyfagos ag eiddo preswyl (gweler "*Canllawiau Ymarfer Da ynghylch Rheoli Sŵn o Dafarndai a Chlybiau*")

5.5 Ni fydd y Cyngor yn gosod amodau ar eiddo trwyddedig na fyddent tan reolaeth uniongyrchol y trwyddedai/tafarnwr nac unrhyw amodau ar faterion nad ydynt yn gysylltiedig â chyffiniau'r eiddo hynny.

5.6 Yn ogystal mae gan Heddlu Gogledd Cymru hawliau a roddir gan y Ddeddf Trwyddedu 2003 i reoli sŵn o'r eiddo; pe byddai angen galw'r gyfraith i rym byddent yn cysylltu, pan fo hynny'n bosibl, â'r Cyngor yn unol â'r protocol ynghylch gorfodaeth ar y cyd a welir yn Atodiad "D" (i'w gytuno).

- 5.7 Cyfrifoldeb yr unigolyn fydd rheoli unrhyw sŵn neu aflonyddwch y bydd cwsmeriaid yn ei wneud wrth gyrraedd a gadael yr eiddo a byddent yn destun cyfraith a threfn parthed anrhefn ac ymddygiad gwrth-gymdeithasol
- 5.8 Bydd y Cyngor yn pwyso a mesur y posibilïadau ar gyfer aflonyddu ar gymunedau i ryw raddau a'r angen i hybu a chefnogi cerddoriaeth fyw, dawnsio a theatr.
- 5.9 Roedd cyflwyno rheoliadau dim ysmegu dan amodau'r Ddeddf Iechyd 2006 a goblygiadau yn ymwneud a niwsand cyhoeddus potensial trwy arogleuon niweidiol er mwyn ysmegu. Rhaid i weithredwyr eiddo fod yn ymwybodol bod dyletswydd arnynt i gydymffurfio a phedwar prif amcanion trwyddedu.
- 5.10 Mae'r Uned Gorfodaeth Stryd yn rheoli Glendid stryd ac o dan adran 93 o Ddeddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990 mae hawl gan yr uned i erlyn eiddo ble mae tystiolaeth bod blerwch, megis gweddillion bwyd neu sigaredau ger yr eiddo, cyn belled ac y gall dangod bod yr eiddo'n gyfrifol am y sbwriel.

6 Amddiffyn Plant rhag Niwed

- 6.1 Y mae'r Cyngor yn sylweddoli y gellir cyflwyno cais am drwydded ar gyfer dewis eang o adeiladau megis theatrau, sinemâu, tai bwyta, tafarndai, clybiau nos, caffis, siopau pryd ar y stryd, neuaddau pentref ac ysgolion. Ni fydd plant yn cael eu rhwystro rhag iddynt gael dod i mewn i adeiladau o bob math oni fydd yn angenrheidiol gwneud hynny er lles diogelwch y plant.
- 6.2 Pan fydd y Cyngor yn ystyried ceisiadau am drwyddedau bydd yn cymryd i ystyriaeth yr hanes a berthyn i adeilad arbennig a natur y gweithgareddau y bwriedir eu cynnal yn yr adeilad hwnnw pan fydd yn ystyried unrhyw opsiynau a fyddai'n briodol i rwystro plant rhag niwed. Er engraifft:
- Pan fu collfarn flaenorol am werthu alcohol i rywun o dan 18 oed neu pan fydd tystiolaeth fod yfed dan oed yn digwydd (gan gynnwys unrhyw gamau a gymerwyd gan Adran Safonau Masnach y Cyngor ynghylch prynu ar brawf mewn cysylltiad â chyflenwi alcohol);
  - Pan fydd cysylltiad agored gyda defnydd a gwerthiant cyffuriau ;
  - Pan fydd elfen gref o hapchwarae yn yr adeilad; neu
  - Pan fydd adloniant o fath rhywiol neu adloniant i oedolion yn cael ei gynnig yn aml
- 6.3 Mewn amgylchiadau megis y rheiny ym mharagraff 6.2, yna caiff y Cyngor osod amodau megis y rhai a ganlyn ynghlwm wrth y drwydded i amddiffyn plant rhag niwed, os derbynnir sylwadau perthnasol.
- Cadw'r oriau y caiff plant fod yn yr adeilad o fewn terfynau;
  - Cyfyngu ar oedran y sawl sydd yn cael bod yn yr adeilad (tan 18 oed);
  - Cyfyngu ar ba bryd y cynhelir rhai digwyddiadau ; neu
  - Bod angen oedolyn yn gwmni i blentyn
- 6.4 Pan fydd nifer helaeth o blant yn debygol o fod mewn adeilad trwyddedig, er enghraifft ar gyfer sioe blant neu bantomeim, bydd y Cyngor angen nifer o oedolion cyfrifol (a fyddent wedi dangos Dadleniad o Hanes Troseddau derbyniol) er mwyn sicrhau diogelwch y plant.
- 6.5 Pan fydd caniatâd wedi'i roi i ddangos ffilmiau bydd yr awdurdod yn disgwyl i'r adeilad gydymffurfio gyda chyfyngiadau oedran yn unol ag argymhellion Dosbarthiadau Ffilm y Bwrdd Prydeinig. *Saif y rheol gyffredinol hon ac ni fydd yr awdurdod yn gwyro'r rheol onis ceir achosion eithriadol iawn.*

- 6.6 Ni ddangosir unrhyw ffilm mewn adeilad trwyddedig os yw'n debygol y bydd yn:
- Creu anrhefn;
  - Ennyn casineb neu ysgogi trais tuag at unrhyw ran o'r gymdeithas ar sail lliw, hil neu dras ethnig neu genedlaethol, anabledd, credoau neu dueddiad rhywiol.
- 6.7 Ni fydd y Cyngor yn gosod unrhyw amodau a fydd yn gofyn yn benodol am fynediad i blant mewn unrhyw eiddo. Pan na fydd cyfyngiad wedi'i bennu mater i'r trwyddedai unigol neu i'r clwb fydd trefnu fynediad.
- 6.8 Mae Deddf Trwyddedu 2005 yn caniatáu elfen o hapchwarae siawns cyfartal mewn adeilad trwyddedig ynghyd a nifer gygyngedig o beiriannau gemau a bydd raid i'r Cyngor neu Oruchwyliwr Dynodedig yr Adeilad fonitro presenoldeb plant neu bobl fregus.
- 6.9 **Mannau Adloniant** - Gyda chyflwyniad Adran 27 Deddf Plismona a Throsedd 2009 a lle mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Atodlen 3 Deddf Llywodraeth Leol 1982 (Darpariaethau Amrywiol) os defnyddir adeilad ar fwy na 12 achlysur o fewn cyfnod o 12 mis ar gyfer adloniant rhywiol perthnasol, rhaid trwyddedu'r eiddo fel man adloniant rhywiol. Mae Adloniant Rhywiol Perthnasol yn cynnwys: dawnsio glin, dawnsio polyn, dawnsio bwrdd, sioeau stripio, sioeau sbecian a sioeau rhyw fyw.

7 Effaith Gronnol

- 7.1 Gall y nifer o bobl a fydd naill ai'n cerdded trwy'r strydoedd neu'n hel at ei gilydd ar y strydoedd yn ystod oriau'r nos gynyddu oherwydd effaith gronnol ymlediad yr adeiladau adloniant hwyrnos (gan gynnwys caffis nos). Gall hyn arwain at;
- Gynnydd mewn troseddau;
  - Gynnydd yn y lefelau sŵn fydd yn amharu ar drigolion;
  - Gynnydd sylweddol yn llif y cerddwyr ar y strydoedd;
  - Tagfeydd traffig a/neu anawsterau parcio;
  - Gollwng sbwriel a maeddu.
- 7.2 Gall hyn ymyrryd â mwynderau'r trigolion lleol mewn modd annymunol ac ni fydd modd priodoli'r achos bob amser i fynychwyr rhai eiddo penodol. Felly, serch cymryd y camau gorfodi i sicrhau cydymffurfio â'r amodau, ni fydd hyn o reidrydd yn datrys yr holl broblemau mewn ardal.
- 7.3. Dan y fath amgylchiadau caiff y Cyngor benderfynu sefydlu "Polisi Dirlawnder" a gwrthod derbyn trwyddedau newydd yn yr ardal honno oherwydd y problemau a gafwyd gynt gyda thai trwyddedig. Fodd bynnag ni fyddai'r Polisi Dirlawnder yn unbenaeithol a byddai'r Cyngor yn trin pob cais yn ôl ei haeddiant ac yn rhoi ystyriaeth briodol i bob un.
- 7.4 Wrth benderfynu mabwysiadu "Polisi Dirlawnder" ar gyfer ardal benodol, fe gaiff y Cyngor, ymhlith pethau eraill, wneud fel a ganlyn –
- Casglu gwybodaeth ynglŷn â phryder difrifol a pharhaol ar ran awdurdod â chyfrifoldeb neu drigolion lleol ynghylch niwsans ac anrhefn

- Enwi a phennu ffiniau'r ardal lle cyfyd yr anawsterau
- Gwneud asesiad o'r rhesymau
- Mabwysiadu polisi ynglŷn â cheisiadau eraill yn y dyfodol ar gyfer eiddo yn yr ardal honno(ond gyda'r amod a geir yn paragraff 7.3)

7.5 Dylid nodi mai un ffordd yn unig o ddelio gyda'r problemau a nodwyd uchod yw Trwyddedu a, chyn y bo Polisi Dirlawnder wedi'i sefydlu, y dylid troi at y dulliau canlynol er mwyn ceisio delio gyda'r problemau

- Rheolaeth gynllunio
- Hawliau'r awdurdodau lleol i ddynodi rhannau o ardal yr awdurdod fel mannau lle na chaniateir yfed alcohol yn gyhoeddus ac y bydd alcohol wedi'i atafaelu yn yr ardaloedd hynny
- Hawliau'r heddlu i gau adeiladau neu ddigwyddiadau dros dro am hyd at 24 awr ar sail anrhefn, y tebygrwydd y bydd anrhefn, neu ar sail sŵn gormodol
- Erlyn y sawl y rhoddwyd trwydded iddo am werthu alcohol i bobl sydd wedi meddwi
- Hawliau'r heddlu, yr awdurdod cyfrifol, y trigolion lleol neu fusnes lleol i roi cais i mewn i adolygu trwydded neu dystysgrif adeilad

8 Ceisiadau am Grantiau newydd ac Amrywiad o'r Telerau ac Amodau

8.1 Pan fydd y Cyngor yn ystyried pob cais newydd neu gais i amrywio amodau bydd yn eu hystyried hwynt yng ngoleuni'r amcanion trwyddedu a bydd yn rhoi sylw arbennig i'r canlynol:

8.1.1.Y camau a gymerodd yr ymgeisydd, neu'r rheiny y bwriedir eu cymryd, i atal sŵn a dirgryniad o'r adeilad, gan gynnwys cerddoriaeth, sŵn gwyntylloedd awyru a sŵn lleisiau. Caiff y fath gamau gynnwys cyfarpar a dyfeisiau i ynysu'r adeilad rhag sain, i dymheru'r awyr, i gyfyngu ar sŵn a lobiau acwstig.

8.1.2.Y camau a gymerodd yr ymgeisydd, neu'r rheiny y bwriedir eu cymryd, i rwystro cwsmeriaid rhag codi twrw wrth adael neu gyrraedd yr adeilad.

8.1.3.Y camau a gymerodd yr ymgeisydd, neu'r rheiny y bwriedir eu cymryd i rwystro pobl rhag sefyll mewn ciw, neu os nad oes modd osgoi hynny, i droi y ciwiau i'r neilltu oddiwrth yr eiddo cyfagos neu, fel arall, i gadw rheolaeth ar y ciw fel na bo'n creu rhwystr na helynt.

8.1.4.Y camau a gymerodd yr ymgeisydd, neu'r rheiny y bwriedir eu cymryd i sicrhau y bydd y staff yn gadael yr adeilad yn ddistaw.

8.1.5.Y trefniadau parcio i gwsmeriaid a wnaethpwyd neu'r rheiny y bwriedir eu gwneud ac effaith hyn ar y trigolion lleol.

8.1.6.A oes darpariaeth ddigonol ar gyfer cludiant cyhoeddus i gwsmeriaid.

8.1.7.A fydd y taccis a'r cerbydau hurio preifat sydd yn cynnig gwasanaeth i'r adeiladau yn debyg o darfu ar y trigolion lleol.

- 8.1.8. A yw'r ffyrdd ar gyfer cerddwyr, ceir, danfoniad nwyddau neu ddanfoniad gwasanaeth sydd yn arwain at yr adeiladau ac oddi wrthynt yn mynd heibio i eiddo preswyl.
- 8.1.9.A gymerwyd i ystyriaeth unrhyw ddulliau eraill i rwystro niwsans, megis defnyddio camerâu TCC neu gyflogi goruchwylwyr cofrestredig ar y drysau.
- 8.1.10Y camau y bwriedir eu cymryd i nadu'r defnydd neu'r gwerthiant o gyffuriau anghyfreithlon, gan gynnwys unrhyw ddulliau o chwilio.
- 8.1.11.Y camau y bwriedir eu cymryd i gydymffurfio â'r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd
- 8.1.12.Y tebygolrwydd y defnyddir trais, neu y bydd anhrefn cyhoeddus neu y bydd anawsterau gyda'r heddlu pe rhoddir trwydded.
- 8.1.13.Manylion ynglŷn ag unrhyw gamau gorfodi a gymerwyd mewn perthynas ag unrhyw adeilad arall y mae'r ymgeisydd wedi cael trwydded ar ei gyfer.
- 8.1.14 A fyddai cynnydd mewn problemau gyda chadw neu gael gwared â sbwriel, neu a fyddai sbwriel ychwanegol yng nghyffiniau'r adeilad.
- 8.1.15 Derbyn cwynion gan awdurdodau â chyfrifoldeb*
- 8.1.16 Derbyn cwynion gan rhywrai sydd ag iddynt fudd**
- 8.1.17 * Gan gynnwys Heddlu Gogledd Cymru, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru, ac Adain Gwarchod y Cyhoedd.**
- 8.1.18 **Gan gynnwys y sawl sydd yn byw yng nghyffiniau'r adeiladau a'r cylch masnach**

Yn ychwanegol mewn achos cais am amrywiad:

- 8.2 Bydd y Cyngor yn rhoi sylw i unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion statudol a ddaeth i sylw'r Cyngor yn enwedig pan fyddent yn tansilio'r amcanion trwyddedu a welir ym mharagraff 1.4. Bydd hyn yn digwydd oherwydd bod unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion statudol eraill yn gallu dangos nad yw'r adeiladau yn addas ar gyfer y gweithgareddau a fwriedir neu nad oes rheolaeth ddigonol ar yr adeiladau i ddiogelu'r cyhoedd rhag niwed neu niwsans.
- 8.3 A gytunwyd ar fesurau priodol ac a weithredwyd hwynt gan yr ymgeisydd er mwyn lliniaru unrhyw effeithiau andwyol
- 8.4 Amrywiad Bychan – Gall deilydd tystysgrif adeilad clwb/trwydded adeilad wneud cais dan y drefn “amrywiad bychan” ar gyfer amrywiadau bychain a fydd yn cael effaith andwyol ar yr amcanion trwyddedu. Nid oes hawl I wrandawriad. Fodd bynnag os gwrthodir y cais gellir gwneud amrywiad llawn.
- 8.5 Tynnu Amod fod rhaid cael Goruchwilydd Adeilad Dynodedig – Os oes gan adeilad yn y gymuned drwydded sy'n caniatáu cyflenwi/gwerthu alcohol, gall deilydd y drwydded wneud cais i gael gwared ar yr amod mandadol sy'n dweud bod rhaid penodi goruchwilydd dynodedig ar**

gyfer yr adeilad. Mae hyn yn trosglwyddo'r cyfrifoldeb am werthu/cyflenwi alcohol i'r Pwyllgor Rheoli ar gyfer yr adeilad.

9 Oriau Gweithredu

9.1 Y mae'r Cyngor yn sylweddoli y gellir creu anrhefn ac aflonyddwch ar y strydoedd trwy osod oriau cau diysgog ac annaturiol o fuan mewn rhai ardaloedd pan fydd nifer helaeth o bobl yn tueddu gadael adeiladau trwyddedig ar yr un pryd.

9.2 O ganlyniad gellid cyfrannu tuag at ostwng yr anghydfod sydd yn arwain at anrhefn ac aflonyddwch, ac a welir mewn llefydd sydd yn gwerthu bwyd yn hwyr yn y nos, safleoedd tacsï a mathau eraill o gludiant, trwy estyn yr oriau trwyddedig i werthu alcohol.

9.3. Bydd siopau, storffeydd ac archfarchnadoedd gyda'r hawl i werthu alcohol (na cheir ei yfed yn yr adeilad) yn ystod oriau agor arferol y busnes. Pe byddai'r heddlu neu drigolyn (drigolion) yn gosod cwynion gerbron y Cyngor ynglŷn â siopau unigol sydd yn destun anrhefn ac aflonyddwch gellir cyfyngu ar yr oriau gwerthu hynny.

9.4 Bydd y Cyngor yn rhoi sylw i'r ffactorau a ganlyn pan fydd yn ymdrin â cheisiadau gan ymgeiswyr am oriau terfyn (sef oriau terfyn ar fusnes), sef :

- Ansawdd yr amgylchfyd
- Mwynderau trigolion
- Swyddogaeth neu gymeriad unrhyw ardal arbennig; a
- Natur y gweithgaredd a fwriedir ei gynnal yn yr adeilad

9.5. Bydd yr oriau terfyn fel arfer yn cael eu cymeradwyo pan fydd yr ymgeisydd yn gallu dangos na fydd y bwriad yn cael effaith andwyol ar yr uchod. Caiff y Cyngor osod awr derfyn cynharach pan fo hynny yn briodol ym marn y Cyngor i natur y gweithgareddau ac i fwynderau'r ardal honno, os derbynnir sylwadau perthnasol.

9.6. Pan fydd yr adeiladau yn agos i ardal breswyl gellir gosod amodau mwy caeth ynglŷn â rheoli sŵn ond ni ddylasai hyn gyfyngu ar yr oriau agor, ar yr amod y cydymffurfir â'r amodau angenrheidiol.

10 Camau Gorfodi

10.1 Gweler yn Atodiad "D"y protocolau ynglŷn â'r camau gorfodi y bydd y Cyngor a Heddlu Gogledd Cymru yn eu gweithredu ar y cyd(testun trafodaeth yn bresennol).

10.2 Fel rheol bydd y Cyngor yn gweithredu yn unol â'r egwyddorion gorfodaeth a gytunwyd ac yn unol â pholisi gorfodaeth y Cyngor ei hun. I'r perwyl hwn bydd y Cyngor yn cadw at brif egwyddorion cysondeb, tryloywder a chymesuredd.

10.3 Diwygiad i'r Ddeddf Trwyddedu 2003 dan amodau'r Deddf Lleihau Troseddau Treisiol 2006 yn galluogi'r Awdurdod Trwyddedu, ar gais Uwch Swyddog yr Heddlu, I ychwanegu amodau interim tra'n disgwyl am adolygiad llawn o'r drwydded.

10.4 Deddf Trosedd a Diogelwch 2010 – yn newid Deddf Trwyddedu 2003 i ganiatau i awdurdodau lleol wneud gorchmynion cyfyngu gwerthu alcohol

yn oriau man y bore gan ddisodli unrhyw drwydded adeilad, tystysgrif clwb neu rybuddion digwyddiadau dros dro sy'n awdurdodi gwerthu alcohol rhwng 0300 a 0600.

11 Y Broses Drwyddedu

Amodau Trwydded

11.1 Bydd y Cyngor, cyn belled ag y bydd yn eithaf ymarferol iddo wneud hynny, yn osgoi gosod amodau anghymesur a thrwm ar unrhyw adeilad oni bai ei fod yn ystyried bod rhaid gwneud hynny, yn dilyn sylwadau perthnasol.

11.2 Bydd y Cyngor yn defnyddio'r casgliad o amodau enghreifftiol a gyhoeddwyd gan yr Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon a bydd yn gosod yr amodau hynny sydd yn briodol ar sail yr amgylchiadau ymhob achos unigol.

Bydd yr amodau enghreifftiol yn ymwneud â'r canlynol –

- Trosedd ac anrhefn
- Diogelwch y Cyhoedd
- Sinemâu a diogelwch tân
- Niwsans Cyhoeddus
- Amddiffyn plant rhag niwed

11.3 Pan fydd y Cyngor yn gosod amodau bydd hefyd yn sylweddoli'r angen i osgoi unrhyw fesurau a fyddai'n atal cerddoriaeth fyw, dawnsio neu theatr trwy osod costau anuniongyrchol sydd yn sylweddol uchel.

11.4 Wrth drafod ceisiadau bydd y Cyngor yn rhoi sylw i unrhyw gynghorion a gyhoeddwyd gan yr Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon. Yn anad dim bydd yn rhoi sylw i'r angen i annog a hybu cerddoriaeth fyw, dawnsio a theatr fel y bydd y gymdogaeth gyfan yn cael budd ohonynt. Pe osodir cwynion ger bron y Cyngor ynglŷn â'r posibilrwydd o anrhefn mewn ardal neilltuol, bydd y Cyngor yn pwysu a mesur ystyriaethau'r Cyngor yn erbyn lles ehangach y gymuned.

11.5 **Amodau Mandadol – Cyflwynodd Deddf Plismona a Throsedd 2009 gyfres o amodau ychwanegol mandadol ar gyfer trwyddedau sy'n cael effaith ar y ffordd y mae adeiladau a chlybiau sy'n gwerthu/cyflenwi alcohol yn cael ei gweithredu.**

O Ebrill 2010 mae'r tri amod isod yn berthnasol i bob trwydded adeilad a thystysgrif clwb.

Gwaherddir ymgyrchoedd hyrwyddo anghyfrifoln ar gyfer diodydd. Rhaid sicrhau bod dwr tap ar gael yn rhad ac am ddim I gwsmeriaid ar gais. Ni ellir rhoi alcohol yn uniongyrchol yng ngheg person arall (oni bai ei fod/bod yn anabl).

O 1 Hydref 2010 bydd yr amodau isod hefyd yn berthnasol.

Polisi dilysu oed i rwystro gwerthiannau i bobl dan oed.

Cyfle i'r cwsmeriaid ddewis fesurau bychain o gwrw, seidr, gwirodydd a gwin.

Nid oes raid i'r Cyngor ailgyhoeddi trwyddedau sy'n cynnwys yr amodau ychwanegol ond, lle cyfyd cyfleon, ailgyhoeddir trwyddedau yn rhad ac am ddim gyda'r amodau perthnasol ynghlwm wrthynt.

Gweinyddiaeth – Cwrs Ceisiadau

11.6 Gweinyddol fydd natur llawer o'r swyddogaethau i raddau helaeth. Bydd y cyfrifoldeb dros brosesu unrhyw gais nad oes dadlau yn ei gylch yn cael ei ymddiried i'r Swyddogion.

11.7 Bydd y Cyngor yn disgwyl i bob un ymgeisydd ymgyrraedd tuag at yr amcanion trwyddedu a welir yn yr Atodlen Weithredu gan roi sylw i'r math o adeiladau, y gweithgareddau trwyddedadwy a gynhelir, y dulliau gweithredu, natur y lleoliad ac anghenion y gymuned leol .

11.8 Cymhellir yr ymgeiswyr i fod yn ymwybodol o unrhyw bolisiau cynllunio a chludiant, strategaethau diwylliannol a thwristiaeth a mentrau lleol i rwystro trosedd ac iddynt roi sylw iddynt pan fo hynny'n briodol wrth osod eu Trefniadau Gweithredu.

11.9 Mae'r Cyngor yn derbyn cyngor yr Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon na ddylid caniatáu i farn y lleiafrif uchel eu cloch ragori ar les cyffredinol y gymuned.

11.10 Caiff y Pwyllgor Trwyddedu, neu Is-Bwyllgor, neu unrhyw swyddog neu ragor gydag awdurdod dirprwyol, weinyddu awdurdod y Cyngor o dan ddarpariaethau'r Ddeddf.

11.11 **Bydd Pwyllgor Trwyddedu swyddogol y Cyngor yn trin ceisiadau sydd yn cynnwys cwynion perthnasol ynghyd ag unrhyw gais i adolygu'r drwydded. Ni fydd sylwadau ond yn berthnasol os ydynt yn ymwneud ag effaith debygol caniatáu trwydded ar o leiaf un o'r pedwar amcan trwyddedu. Gall trydydd parti gyflwyno sylwadau neu fe all Cynhorydd Ward wneud hynny ar eu rhan. Fodd bynnag, bydd raid bodloni'r Cyngor ynghylch enw a chyfeiriad y parti sydd â diddordeb a bod person o'r fath wedi cael awdurdod gan y trydydd parti i weithredu ar eu rhan.**

Partion sydd â diddordeb – Mae Adran 33 Deddf yr Heddlu a Throsedd 2009 yn diwygio rhannau 13 a 69 Deddf Trwyddedu 2003 i ganiatau i Aeoldau Etholedig y Cyngor weithredu fel partion sydd â diddordeb. Mae hyn yn caniatáu i aelodau awdurdodau trwyddedu wneud sylwadau i wrthwynebu ceisiadau am drwydded neu i alw am adolygiad. Dan Ddeddf Trwyddedu 2003 nid oedd y grymoedd hyn ond ar gael i bartion sydd â diddordeb neu awdurdodau cyfrifol.

Rheoliadau Drparu Gwasanaethau 2009 – Yn trawsosod Cyfarwydddeb Gwasanaethau Ewropiaidd i mewn i ddeddfwriaeth y Deyrnas Gyfunol gan ganiatau ceisiadau, rhybuddion a sylwadau ar ffurf electronaidd trwy un pwynt cyswllt (www.eu-go.eu). Yn y Deyrnad Gyfunol gwelir y pwynt cyswllt dan www.ukwelcomes.businesslink.gov.uk sy'n caniatáu gwneud ceisiadau am drwydded a thaliadau ar lein.

Cyfuno Strategaethau ac osgoi Dyblygu

11.12 Bydd unrhyw benderfyniad ynglŷn â chais am drwydded yn cael ei wneud yn hollol ar wahân i unrhyw benderfyniad sydd yn ymwneud â materion

cynllunio. Fodd bynnag dylai'r Pwyllgor Cynllunio dderbyn adroddiadau yn rheolaidd ynglŷn â cheisiadau am drwyddedau yn yr ardal a bydd yr adroddiadau hynny yn rhoi sylw i'r effaith gyffredinol a gaiff trosedd ac anrhefn sydd yn gysylltiedig ag alcohol.

Gall cynghorwyr lleol hefyd wneud datganiad ysgrifenedig neu mewn gwrandawriad ar ran parti a diddordeb, pe gofynnir yn benodol, ynghyd a'r hawl personol i wneud datganiadau pe byddent yn byw, neu'n ymwneud a busnes yn ardal y cais.

11.13 Dylai'r Pwyllgor Trwyddedu dderbyn adroddiadau oddi wrth Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd ynglŷn a Throsedd ac Anrhefn yn y Sir.

11.14 Wrth drafod ceisiadau mae'n bosibl y bydd angen rhoi sylw i nifer o faterion mwy cyffredin; gan hynny dylai Pwyllgor Trwyddedu'r Cyngor dderbyn adroddiadau ar y materion a ganlyn -

- Anghenion y diwydiant ymwelwyr yn yr ardal
- Strategaeth Ddiwylliannol yn yr ardal
- Y sefyllfa o safbwynt cyflogaeth yn yr ardal a'r angen am fuddsoddiad a gwaith newydd pan fo hynny'n briodol
- Ystyriaethau cynllunio a fedr effeithio ar drwyddedau i adeiladau.

11.15 Pan fydd unrhyw brotocolau a gytunwyd arnynt gyda'r heddlu yn sylweddoli angen penodol i chwalu pobl o ganol y dref yn gyflym ac yn ddiogel er mwyn osgoi casgliadau o bobl a fyddai'n gallu creu trosedd ac anrhefn, bydd y Cyngor yn ceisio rhoi gwybod i'r sawl sydd yn gyfrifol am drefnu cludiant lleol fel y gellir gwneud trefniadau, lle bo hynny'n bosibl, i leihau'r posibilrwydd y bydd problemau'n codi.

Byddai'r Pwyllgor yn ystyried derbyn adroddiadau, lle bo'n briodol, ar anghenion lleol yr economi dwristiaeth leol ar gyfer yr ardal er mwyn sicrhau y cant eu hadlewyrchu yn eu hystyriaethau.

Hysbysiad Digwyddiad Dros Dro

11.16 Bydd y Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd eglur a dealladwy yn lleol i weithgareddau dros dro a ganiateir. Y cyfnod o rybudd lleiaf posibl fydd deng diwrnod; serch hynny byddai'r Cyngor yn annog y dylid rhoi ugain diwrnod gwaith o rybudd er lles ymgynghori agored ni fydd 10 diwrnod gwaith yn cynnwys y diwrnod y cyflwynir y cais nad ychwaith ddiwrnod y digwyddiad.

11.17 Bydd y Cyngor yn rhoi cyngor ynglŷn â diogelwch cyhoeddus ymhlith pethau eraill a hysbysu'r Gwasanaeth Tan ac Achub am unrhyw geisiadau a dderbyniwyd.

11.18 Bydd llawer o'r digwyddiadau lleol wedi cael eu trefnu gan wirfoddolwyr neu gan bwyllgor clwb neu gymdeithas leol. Y mae'r Cyngor o'r farn y dylid rhoi'r un math o sicrwydd iechyd a diogelwch ag y rhoddir mewn sefyllfa waith rhwng cyflogwr a chyflogai beth bynnag fo'r cyfrifoldebau cyfreithiol caeth o dan ddarpariaethau deddfwriaeth iechyd a diogelwch

11.19 Bydd y Cyngor yn annog y rhai hynny sydd yn trefnu digwyddiadau dros dro i gael cyngor/gwybodaeth gan y Grwpiau Cyngor Diogelwch lleol.

12 Dirprwyo Swyddogaethau

Yr hyn sydd dan sylw	Pwyllgor Llawn	Is-bwyllgor	Swyddogion
Cais am Drwydded Bersonol		Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno	Os nad oes sylwadau wedi'u cyflwyno
Cais am drwydded personol gyda cholffarnau heb ddarfod		Ymhob achos	
Cais am Drwydded Eiddo/tystysgrif eiddo clwb		Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno	Os nad oes sylwadau wedi'u cyflwyno
Cais am Ddatganiad Darpariaethol		Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno	Os nad oes sylwadau wedi'u cyflwyno
Cais i amrywio Trwydded Eiddo/tystysgrif eiddo clwb		Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno	Os nad oes sylwadau wedi'u cyflwyno
Cais i amrywio trwyddedwr personol dynodedig	Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno gan yr heddlu		Ymhob achos arall
Cais i dynnu yn ôl fel trwyddedwr personol dynodedig			Ymhob achos
Cais am drwydded i drosglwyddo eiddo	Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno gan yr heddlu		Ymhob achos arall
Cais am Awdurdod Dros Dro	Os y bydd sylwadau wedi'u cyflwyno gan yr heddlu		Ymhob achos arall
Cais i Adolygu Trwydded Eiddo/tystysgrif eiddo clwb	Ymhob achos		
Penderfynu os yw cwyn yn amherthnasol, disylwedd neu o natur flinderus			Ymhob achos
Penderfynu gwrthwynebu pan fydd ymgynghori gyda'r awdurdod lleol yn hytrach na bod yr awdurdod lleol yn arwain			Ymhob achos
Penderfynu ynglŷn â sylwadau wedi'u cyflwyno gan yr heddlu ynglŷn â rhybudd digwyddiad dros dro	Ymhob achos		

13 Gwybodaeth Ychwanegol – Trwyddedau Personol

Er y bydd y Cyngor yn rhoi arweiniad eglur a chyflawn ynglŷn â thrwyddedau personol bydd pob adeilad sydd â Thrwydded Eiddo briodol angen Goruchwyliwr Eiddo Dynodedig. Rhaid i'r sawl a ddynodir gael trwydded bersonol pan fydd alcohol yn cael ei werthu. Prif swyddogaeth yr unigolyn hwn yw sicrhau y bydd bob amser un y gellir ei adnabod yn hawdd ymhlith y Trwyddedwyr Personol yn yr adeilad.

Rhaid i'r ymgeisydd fod mewn sefyllfa i gadarnhau'r canlynol cyn y bydd y Cyngor yn ystyried rhoi trwydded iddo/iddi:

- Eu bod dros 18 oed
- Bod ganddynt gymhwyster trwyddedu
- Na chafodd unrhyw drwydded a oedd ganddynt ei fforffedu yn ystod y 5 mlynedd cyn y cais presennol
- Na ddyfarnwyd hwy yn euog o unrhyw drosedd perthnasol ac nad yw collfarn y drosedd honno wedi darfod

Noder: - Wrth gyfeirio at drosedd perthnasol bydd y canlynol yn cael eu cynnwys

- Trais difrifol
- Anonstrwydd difrifol (gan gynnwys unrhyw ymwneud â gwerthu tybaco neu alcohol wedi smyglo)
- Cyflenwi cyffuriau neu unrhyw un sydd yn euogfarnedig o ddefnyddio cyffuriau
- Troseddau sydd angen eu cofnodi yn y gofrestr troseddau rhywiol
- Torri'r deddfau trwyddedu alcohol

14. Gwybodaeth ychwanegol

14.1 Masnachu ar y Stryd

Tynnir sylw at y ffaith bydd yn rhaid i unrhyw fasnachwr a leolir ar y stryd neu'r briffordd gydymffurfio a'r ddeddfwriaeth (os yn berthnasol) ac y dylai unrhyw dir fod yn drwyddedig.

14.2 Dodrefn Stryd

Rhaid i ddeilyddion trwyddedau fod yn ymwybodol o bolisi dodrefn stryd y Cyngor a chydymffurfio ag unrhyw bolisi dodrefn stryd.

ATODIADAU

Mewn perthynas a'r atodiadau, dileir pob cyfeiriad at drefniadau trosiannol, neu eu newid, fel bo'n briodol. Yng nghyswllt Atodiad D sy'n ymwneud a Gorfodaeth, gweler y Camau Gorfodaeth a fabwysiadwyd gan y Cyngor a'r Heddlu yr awgrymwn y dylid ei chynnwys yn y Polisi newydd.

BWRIAD

Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r newidiadau arfaethedig er mwyn eu cynnwys yn y Polisi Drafft newydd, a'n bod yn ymgynghori a'r holl bartion a diddordeb.

Atodiad A

Arweiniad ar y Weithdrefn i Ymgeiswyr

Cyflwyniad

Bwriad y ddogfen hon yw cynnig arweiniad i ddeiliaid trwyddedau neu dystysgrifau neu bobl sydd yn rhoi rhybudd o ddigwyddiadau dros dro. Mae'n cynnwys gwybodaeth sylfaenol i ymgeiswyr i'w cynorthwyo i wneud ceisiadau llwyddiannus ac arweiniad cyffredinol i gadw gweithredoedd busnes, clwb, mudiad neu ddigwyddiad, o fewn y gyfraith.

Mae'n ddyletswydd ar Gyngor Gwynedd roi arweiniad i ymgeiswyr. Fodd bynnag, wrth ddarllen Datganiad Polisi Trwyddedu, dylai ymgeiswyr ddeall sut bydd Cyngor Gwynedd yn gweinyddu'r trwyddedau a'r awdurdodiadau a'r hyn y mae Cyngor Gwynedd yn ei ystyried sydd yn bwysig.

Trwyddedau Personol

Mae trwydded bersonol yn cael ei ddal gan unigolyn penodol er mwyn galluogi'r unigolyn werthu alcohol o eiddo sydd yn drwyddedig i ddibenion gwerthu alcohol drwy adwerthu.

Os nad ydych yn drwyddedig ar hyn o bryd, mae'n bosibl i chi ymgeisio am drwydded bersonol a bydd angen i chi brofi eich bod yn gwybod digon am y ddeddf drwyddedu a chanlyniadau cymdeithasol gwerthu alcohol. Profir hyn drwy gwblhau cwrs hyfforddi priodol yn llwyddiannus. Ceir rhestr o gyrsiau addas gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (www.culture.gov.uk/alcohol <<http://www.culture.gov.uk/alcohol>>). Dylech gyflwyno gwiriad Swyddfa Cofnodion Troseddol sylfaenol i brofi nad ydych wedi cael eich dyfarnu'n euog o unrhyw droseddau perthnasol.

Os nad oes gennych unrhyw gollfarnau, ac eich bod wedi'ch hyfforddi'n addas, a dros ddeunaw mlwydd oed, nid oes rheswm pam na ddylech fod yn addas i gael trwydded bersonol.

Mae trwydded bersonol yn parhau am ddeng mlynedd, a dylech ail ymgeisio i Gyngor Gwynedd os mai ni a roddodd eich trwydded gyntaf i chi. Fodd bynnag, yn ystod y cyfnod trosiannol, gwnewch gais i'r awdurdod lleol ar gyfer yr ardal ble mae'r eiddo trwyddedig wedi'i leoli.

Gall trwyddedwr roi caniatâd i ddod yn Oruchwyliwr Dynodedig y lleoliad (designated premises supervisor (DPS)) ar gyfer eiddo trwyddedig ble mae gwerthu alcohol wedi'i awdurdodi. Mae'n rhaid i bob Trwydded Eiddo gael goruchwyliwr dynodedig ar gyfer y lleoliad, sydd â chyfrifoldeb cyfreithiol dros awdurdodi gwerthu alcohol a rheoli rheolaeth dydd i ddydd yr eiddo o dan delerau'r drwydded. Sicrhewch os nad yw goruchwyliwr dynodedig y lleoliad yn yr adeilad yn gorfforol, bod yna strwythur rheolaethol clir y mae'r staff yn gyfarwydd ag o. Os nad yw Goruchwyliwr Dynodedig y lleoliad yn bresennol fel arfer, rhagwelir y byddai deiliaid trwydded bersonol eraill yn ymwneud â'r rheolaeth o ddydd i ddydd. Nid oes angen trwyddedau personol ar gyfer achosion clwb cymwys, digwyddiadau dros dro a ganiatawyd nac ar gyfer eiddo trwyddedig nad ydynt yn adwerthu alcohol.

Trwydded Eiddo/Tystysgrif Eiddo Clwb

Mae Trwydded Eiddo yn caniatáu digwyddiadau trwyddedadwy gael eu cynnal yn neu o ardal benodol, adeilad, rhan o adeilad, llong, cerbyd neu strwythur dros dro. Gall unigolyn, nifer o unigolion, cwmni neu fudiad neu unrhyw un penodedig sydd yn cynrychioli cwmni neu unigolyn wneud cais am drwydded eiddo. Cyfrifoldeb perchennog y busnes neu'r pwyllgor sydd yn gyfrifol am yr adeilad yw'r cais am drwydded eiddo fel arfer. Os yw'r eiddo'n cael

eu pryddesu, mae gan y rhydd-ddeiliad hawl i roi gwybod i Gyngor Gwynedd eu bod berchen, neu'n perchen rhan, neu yn meddiannu'r eiddo, mae ganddynt hawl i gael gwybod am unrhyw geisiadau, rhybuddion a gofyn am wybodaeth arall.

Mae tystysgrif eiddo clwb yn caniatáu digwyddiadau trwyddedadwy gael eu cynnal yn eiddo "clwb cymwys". Nid oes angen deiliad trwydded bersonol wedi'i ddynodi fel Goruchwyliwr Dynodedig y lleoliad ar glwb cymwys sydd yn ymgeisio am Dystysgrif Eiddo Clwb, gan nad oes alcohol yn cael ei adwerthu. Prynnir alcohol gan y clwb ar gyfer y clwb, ac mae'r arian sydd yn pasio ar draws y bar yn cynnal ecwiti rhwng aelodau. Sicrhewch fod llyfr rheolau'r clwb yn esbonio'r polisi yn glir i'r aelodau. Dylai clybiau ystyried yn ofalus a ddylent ymgeisio am dystysgrif eiddo clwb neu drwydded eiddo. Gan fod aelodau pwyllgor clybiau yn newid o bryd i'w gilydd, sicrhewch fod Adeiniau Trwyddedu Cyngor Gwynedd yn cael gwybod am y newidiadau hyn yn syth. Noder os gwelwch yn dda, ei bod yn drosedd i beidio â rhoi gwybod i'r Cyngor pan fydd newid yn yr hwn sy'n cyflawni rôl yr Ysgrifennydd.

Ni chewch ymgeisio am drwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb os ydych chi neu unrhyw rai o aelodau'r pwyllgor o dan 18 mlwydd oed. Nid oes angen i'r un sydd yn ymgeisio am drwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb fod yn ddeilydd trwydded bersonol.

Os nad ydych yn sicr beth i'w wneud, gallwch ddefnyddio'r diagram isod i'ch cynorthwyo i ddod i benderfyniad. Fodd bynnag, os nad ydych yn sicr, nid oes unrhyw beth i'ch rhwystro rhag gwneud amnewid syml ac ymgeisio i newid eich trwydded yn nes ymlaen. Efallai y byddwch yn dymuno aros i weld sut mae'r newid yn y gyfraith yn newid yr amgylchedd busnes.

BYDDWCH YN REALISTIG YN YR HYN YR YDYCH YN BWRIADU EI WNEUD.

YSTYRIWCH:

- EICH CYMDOGION – PRESWYL A BUSNES.
- EICH CEFNIDIR GYDA'R HEDDLU A GWASANAETH IECHYD YR AMGYLCHEDD CYNGOR GWYNEDD AC ASIANTAETHAU GORFODAETH ERAILL.

Sut i wneud cais am Newid Syml?

Anfonwch:

- Ffurflen gais wedi'i llenwi (trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb)
- Y tâl cywir*
- Eich holl drwyddedau a thystysgrifau presennol
- Cynllun graddfa 1:100 (oni bai eich bod wedi trefnu fel arall gyda Swyddogion Trwyddedu Cyngor Gwynedd) o'r eiddo i gynnwys y manylion a ganlyn:
  - Lleoliad a maint ffin yr adeilad, os yn berthnasol, ac unrhyw furia allanol a mewnlod sydd yn rhan o'r eiddo, neu y mae'r eiddo oddi mewn iddynt
  - Lleoliad yr allanfeydd o'r eiddo
  - Lleoliad llwybrau dianc o'r eiddo, os yn wahanol i'r allanfeydd
  - Lleoliadau ar neu oddi wrth yr eiddo a fydd yn cael eu defnyddio ar gyfer gweithgareddau trwyddedadwy, ac os yw'r eiddo am gael ei ddefnyddio ar gyfer mwy nag un gweithgaredd dryddedadwy, yna lleoliad pob gweithgaredd
  - Yn yr achos ble mae cais yn berthnasol i werthu alcohol, lleoliad neu leoliadau yn yr eiddo sydd yn neu a fydd yn cael eu defnyddio ar gyfer yfed alcohol
  - Strwythurau sefydlog (gan gynnwys dodrefn) neu wrthrych tebyg mewn lleoliad sefydlog dros dro (heb fod yn ddodrefn) a allai gael effaith ar allu unigolion yn yr eiddo i ddefnyddio allanfeydd neu lwybrau dianc heb rwystr

- Mewn achos ble mae'r eiddo yn cynnwys llwyfan neu ran wedi'i godi, lleoliad ac uchder y llwyfan neu'r rhan o'i gymharu â'r llawr.
- Lleoliad a math unrhyw offer diogelwch tân neu offer diogelwch eraill, gan gynnwys os yn berthnasol, offer diogelwch morol
- Lleoliad cegin, os oes yna un yn yr eiddo

Hefyd:

- Os bydd y cais am drwydded eiddo yn cynnwys adwerthu alcohol, bydd angen caniatâd yr unigolyn sydd yn ddeilydd trwydded bersonol sydd yn dymuno bod yn oruchwyliwr yr eiddo dynodedig.
- Os bydd y cais am dystysgrif eiddo clwb, bydd angen copi o lyfr rheolau'r clwb, a datganiad bod y clwb yn "glwb cymwys".

Rhaid anfon y cais gyda chopïau gwreiddiol neu ardystiedig y trwyddedau presennol i Adain Drwyddedu Cyngor Gwynedd. Rhaid anfon copi o'r cais (llungopi) at yr heddlu. Er eich budd eich hun, efallai y byddech yn dymuno cael derbynneb am anfon y cais neu anfon y cais drwy bost cofrestredig a chadw'r tocynnau fel prawf bod y ceisiadau wedi cael eu hanfon.

Nid yw'n debygol y bydd problem o ran rhoi trwydded newydd ar yr amod bod y cais wedi'i gwblhau'n llawn ac nad yw'r heddlu yn gwrthwynebu. Os ydych wedi cael eich ystyried yn abl ac addas i ddal unrhyw un o'r trwyddedau uchod yn y gorffennol, ac os nad yw eich amgylchiadau wedi newid, yna mae gennych "Hawliau Taid" a fydd yn diogelu eich oriau busnes a'ch gweithgareddau. Byddwch yn ymwybodol y bydd yr amodau ynghlwm â'ch hen drwyddedau yn parhau ar eich trwydded newydd.

Mae'n rhaid i chi anfon copi o'ch cais at yr holl "Awdurdodau Cyfrifol". Mae manylion cyswllt yr awdurdodau cyfrifol yng Ngwynedd i'w cael o dan y manylion cyswllt ar ddiwedd y rhan yma. Er eich budd eich hun, efallai y byddech yn dymuno cael derbynneb am anfon y cais neu anfon y cais drwy bost cofrestredig a chadw'r tocynnau fel prawf bod y ceisiadau wedi cael eu hanfon.

Sut fyddaf yn gwybod a yw'r cais wedi'i gwblhau?

Mae'n rhaid i'r awdurdodau cyfrifol gadarnhau gyda'r Adain Drwyddedu eu bod wedi derbyn copïau o'r cais. Ni fydd y tîm trwyddedu yn ystyried y cais fel un cyflawn heb iddynt gael y cadarnhad yma. Bydd ceisiadau anghyflawn yn cael eu gyrru'n ôl i'r ymgeisydd gyda llythyr i egluro pam ei fod yn anghyflawn. Bydd y Cyngor angen cadarnhad pellach oddiwrth yr awdurdod perthnasol bod cais cyflawn ymhellach wedi ei dderbyn.

Beth nesaf?

Mae'n ddyletswydd ar yr ymgeisydd i hysbysebu'r amrywiad cydamserol. Rhaid i hyn fod yn y ffurf gorchmynol ar bapur glas golau, a dylid ei arddangos mewn man amlwg ger neu yn yr eiddo dan sylw, a fydd yn rhoi manylion am y newidiadau. Rhaid arddangos yr hysbysiad hwn am ddim llai nag 28 diwrnod. Rhaid i'r ymgeisydd hefyd hysbysebu'r cais mewn papur newydd lleol sydd ar gael yn y rhan berthnasol o Wynedd, e.e. Cambrian News, Caernarfon & Denbigh Herald, North Wales Chronicle neu papur dyddiol megis y Daily Post neu'r Western Mail. Rhaid cylchredeg hysbysiad papur newydd o leiaf unwaith ddim hwyrach na phum niwrnod gwaith ar ôl cyflwyno'r cais i Adain Drwyddedu Cyngor Gwynedd. Bydd yr hysbysiad papur newydd a'r un ar gyfer y cais yn cynnwys y wybodaeth a ganlyn:

- Y digwyddiadau trwyddedadwy arfaethedig perthnasol i'w cynnal yn yr eiddo.
- Y newidiadau arfaethedig i'r cais (beth sydd yn gwneud y cais yn amrywiad cydamserol)
- Enw'r ymgeisydd
- Cyfeiriad post yr eiddo, neu os nad yw'n berthnasol, disgrifiad o'r eiddo dan sylw

- Manylion ble mae cofrestr Cyngor Gwynedd yn cael ei gadw a ble y gall gael ei archwilio (e.e. swyddfa Cyngor leol)
- Y dyddiadau y gall buddiwr ac awdurdod cyfrifol wneud sylwadau i Dîm Trwyddedu Cyngor Gwynedd (28 niwrnod ar ôl cyflwyno'r cais gorffenedig).
- Datganiad bod rhaid i'r holl sylwadau fod yn ysgrifenedig).
- Datganiad ei bod yn drosedd i wneud datganiad ffug yn fwriadol neu yn fyrbwyll mewn perthynas â chais a'r tâl uchaf y mae unigolyn yn agored iddo ar gollfarn ddiannod.

Os nad oes sylwadau wedi cael eu derbyn o fewn 28 diwrnod, bod y ffurflen gais wedi'i llenwi yn cael ei chyflwyno gyda'r taliadau cywir a gwaith papur arall, yn ogystal â'r hysbysiadau priodol yn y papurau a'r eiddo, bydd y drwydded yn cael ei rhoi.

Fodd bynnag, os oes sylwadau wedi cael eu derbyn gan unrhyw fuddiwr neu awdurdodau cyfrifol, bydd yr adain drwyddedu yn penderfynu a yw'r sylwadau yn berthnasol. Os bydd yr adain drwyddedu yn credu bod y sylwadau yn berthnasol, byddant yn trefnu cyfarfod cyfryngiad rhwng y partion perthnasol i geisio dod i gyfaddawd rhesymol. Os yw'r broses anffurfiol yma yn aflwyddiannus, bydd gwrandawriad o flaen y pwyllgor trwyddedu yn dilyn. Bydd yr holl bartion perthnasol yn cael gwybod. Bydd y pwyllgor trwyddedu neu'r is-bwyllgor yn dod i benderfyniad a bydd manylion y penderfyniad hwnnw yn cael eu hanfon at yr holl bartion perthnasol.

Unwaith y bydd y drwydded newydd wedi cael ei rhoi, ni fydd yn dod i rym nes yr ail ddiwrnod penodedig.

Mae gan yr ymgeisydd hawl i apelio a dylid gwneud hyn i'r ynadon addas i leoliad yr eiddo dan sylw. Dylid ceisio cael cyngor proffesiynol pan fydd ansicrwydd beth fyddai'r peth gorau i'w wneud.

Angen cymorth?

Mae Cyngor Gwynedd yn ymwybodol bod yna bryderon ynglŷn â gwneud ceisiadau am drwydded eiddo, ac fe fydd swyddogion ar gael yn y 3 Swyddfa i ymdrin gyda'ch ceisiadau rhwng 10.00am–12.00pm a 2.00pm-4.00pm bob dydd gwaith. A fuasech gystal a ffonio i wneud apwyntiad er sicrhau bod swyddog ar gael Neu, efallai eich bod yn dymuno anfon eich cais at unigolyn proffesiynol trwyddedu cyfrifol megis cyfreithiwr neu ymgynghorydd

Ffioedd*

Mae'r llywodraeth ganolog wedi pennu'r holl ffioedd ar gyfer deddf trwyddedu 2003. Mae'r ffioedd newydd yn seiliedig ar werth ardrethol annomestig yr eiddo. Maent wedi eu rhannu yn 5 band:

Band	A	B	C	D	E
Gwerth Ardrethol Annomestig	£0 - £4,300	£4,301 - £33,000	£33,001 - £87,000	£87,000 - £125,001	£125,001 +

Mae ceisiadau am drwyddedau eiddo, tystysgrifau eiddo clwb, amrywiadau (ond heb fod yn newid enw a chyfeiriad neu newidiadau yn y goruchwyliwr dynodedig), addasu trwyddedau presennol a newid/amrywio i'w gweld isod

A	B	C	D	E
£100	£190	£315	£450	£635

Bydd yn rhaid i'r rhai sydd am wneud cais am wyriad yn ymwneud a alcohol hefyd dalu ffi ychwanegol fel a ganlyn:

A	B	C	D	E
£20	£60	£80	£100	£120

Mae'n rhaid i'r unigolion sydd â thrwydded eiddo a thystysgrif eiddo clwb dalu ffi flynyddol fel a ganlyn:

A	B	C	D	E
£70	£180	£295	£320	£350

Yn ychwanegol, bydd lluosogwr yn weithredol i dafarndai canol dinas a thref (y rhai hynny yn mand D a E) ble mai eu hunig neu brif fusnes yw gwerthu alcohol.

	Band D(x2)	Band E(x3)
Ffi am y cais	£900	£1905
Ffi blynyddol	£640	£1050

I ddarganfod gwerth ardrethol annomestig eich eiddo, rhowch eich cod post ar wefan y Swyddfa Brisió, www.voa.gov.uk.

Mae yn enghreifftiau eraill ble bydd angen talu ffioedd a thaliadau i Gyngor Gwynedd:

Achlysur ble gellid gorfod talu ffi	At bwy ddylid anfon copiâu o'r cais heblaw am Dîm Trwyddedu Gwynedd	Pob ffi i'w thalu i Gyngor Gwynedd
Newid syml trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb	Yr Heddlu	Gweler uchod gan ei fod yn dibynnu ar Werth Ardrethol Annomestig
Amrywiad cydamserol yn ystod y cyfnod trosiannol (trwydded eiddo, tystysgrifau eiddo clwb)	<ul style="list-style-type: none"> Yr Heddlu Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru Cynllunio Gwynedd (neu Barc Cenedlaethol Eryri os yw'r eiddo yn y Parc Cenedlaethol). Adain Iechyd yr Amgylchedd Iechyd a Diogelwch Gwynedd neu Awdurdod Gweithredu Iechyd a Diogelwch Amddiffyn Plant Gwynedd Hysbysebu yn y papur lleol 	Gweler uchod gan ei fod yn dibynnu ar Werth Ardrethol Annomestig
Trwydded Eiddo neu Dystysgrif Eiddo Clwb newydd	<ul style="list-style-type: none"> Yr Heddlu Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru Cynllunio Gwynedd (neu Barc Cenedlaethol Eryri os yw'r eiddo yn y Parc Cenedlaethol). 	Gweler uchod gan ei fod yn dibynnu ar Werth Ardrethol Annomestig

	<ul style="list-style-type: none"> • Adain Iechyd yr Amgylchedd Gwynedd • Iechyd a Diogelwch Gwynedd neu Awdurdod Gweithredu Iechyd a Diogelwch • Amddiffyn Plant Gwynedd • Hysbysebu yn y papur lleol 	
Cais am Drwydded Personol	Yr Heddlu	£37
Amrywiad trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb	<ul style="list-style-type: none"> • Yr Heddlu • Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru • Cynllunio Gwynedd (neu Barc Cenedlaethol Eryri os yw'r eiddo yn y Parc Cenedlaethol). • Adain Iechyd yr Amgylchedd Gwynedd • Iechyd a Diogelwch Gwynedd neu Awdurdod Gweithredu Iechyd a Diogelwch • Amddiffyn Plant Gwynedd • Hysbysebu yn y papur lleol 	Gweler uchod gan ei fod yn dibynnu ar Werth Ardrethol Annomestig
Darparu copïau o wybodaeth yn y gofrestr	N/A	Cael eu gosod gan Wynedd
Cais am gopi o'r drwydded oherwydd bod trwydded eiddo neu grynoded wedi cael ei ddwyn neu ar goll	N/A	£10.50 ym mhob achos
Hysbysu ynglŷn â newid enw neu gyfeiriad (deilydd y drwydded eiddo)	N/A	£10.50 ym mhob achos
Cais i amrywio i nodi unigolyn fel goruchwyliwr eiddo	Yr Heddlu	£23.00
Hysbysiad Awdurdod dros dro	Yr Heddlu	£23.00
Cais i drosglwyddo trwydded eiddo	Yr Heddlu	£23.00
Cais i gael gwneud datganiad dros dro	<ul style="list-style-type: none"> • Yr Heddlu • Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru • Adain Iechyd yr Amgylchedd Gwynedd • Iechyd a Diogelwch Gwynedd neu Awdurdod Gweithredu Iechyd a Diogelwch 	£315

	<ul style="list-style-type: none"> • Amddiffyn Plant Gwynedd • Hysbysebu yn y papur lleol 	
Cais am gopi o dystysgrif neu grynodedb oherwydd bod y dystysgrif neu'r crynodedb wedi'i ddwyn neu ar goll	N/A	£10.50 ym mhob achos
Hysbysiad am newid enw neu newid rheolau'r clwb	N/A	£10.50 ym mhob achos
Newid enw cofrestredig perthnasol y clwb	N/A	£10.50 ym mhob achos
Hysbysiadau Digwyddiadau dros dro	Yr Heddlu	£21.00
Cais am gopi o hysbysiad digwyddiad dros dro oherwydd bod yr hysbysiad wedi'i ddwyn neu ar goll	N/A	£10.50
Cais am gopi o drwydded oherwydd bod trwydded bersonol wedi cael ei ddwyn neu ar goll	N/A	£10.50
Hysbysiad am newid enw neu gyfeiriad (trwydded bersonol)	N/A	£10.50
Hysbysiad am ddiddordeb mewn unrhyw eiddo	N/A	£21.00

Mae angen i ddigwyddiadau hynod o fawr sydd dros dro, ac sydd angen trwydded eiddo, dalu'r ffioedd a ganlyn:

Nifer y bobl	Ffioedd Ychwanegol
6,000 – 9,999	£5,000
10,000 – 19,999	£7,500
20,000 – 29,999	£10,000
30,000 – 39,999	£15,000
40,000 – 49,999	£20,000
50,000 – 74,999	£30,000
75,000 and over	£50,000

O ran digwyddiadau hynod o fawr, ble ceir trwydded eiddo parhaol ar gyfer safle yn hytrach nag un sydd â chyfyngiad amser ar gyfer y digwyddiad, efallai y bydd angen talu ffi ychwanegol oherwydd y gwaith gwirio yn ogystal â'r ffi flynyddol ar gyfer trwydded eiddo o'r fath. Rydym yn ystyried y dylai'r elfen ychwanegol o dâl fod 50% o'r ffi ychwanegol a restrir uchod.

Ar gyfer eiddo sydd yn cael eu hadeiladu, ac nad yw gwerth ardrethol annomestig wedi'i bennu ar eu cyfer, bydd gwerth yn cael ei bennu ar eu cyfer cyn gynted ag y bydd y dystysgrif

cwblhau wedi'i rhoi. Yn yr achosion hyn, bwriedir dyrannu band C ar gyfer eiddo o'r fath. Bydd ffioedd blynyddol dilynol yn berthnasol i werth ardrethol annomestig yr eiddo.

Ni fydd trwydded eiddo a geisir ar gyfer canolfannau cymunedol a rhai ysgolion sydd yn caniatáu adloniant rheoledig, ond nad ydynt yn caniatáu gwerthu alcohol a/neu luniaeth hwyr yn y nos yn gorfod talu ffi. Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â'r adain drwyddedu.

Atodlen Weithredu

Mae'r atodlen weithredu yn angenrheidiol ar gyfer pob cais newydd am drwydded eiddo a thystysgrifau eiddo clwb. Y dogfennau sydd yn amlinellu pa weithgareddau y bwriedir eu caniatáu, pryd fydd y gweithgareddau yn digwydd a sut y byddant yn cael eu rheoli a'r oriau agor cyffredinol pryd ganiateir y cyhoedd yn yr eiddo.

Mae'n fuddiol ymgeisio am yr uchafswm o oriau ar gyfer unrhyw weithgaredd. Dylid meddwl yn arbennig am y canolfannau cymunedol gan fod nifer o wahanol ddefnyddwyr yn defnyddio'r eiddo hyn, ac maent yn newid yn weddol aml. Efallai y byddai'n gall ymgeisio am weithgareddau nad ydynt yn digwydd ar hyn o bryd, gan y gallai'r bobl sydd yn llogi'r lle ofyn am y gweithgareddau hynny yn y dyfodol. Er enghraifft, os bydd dosbarthiadau dawns yn cael eu cynnal yn ystod y dydd, nid yw'n annirnadwy y bydd dosbarthiadau dawns yn cael eu cynnal gyda'r nos neu ar y penwythnosau. Yn yr amgylchiadau hyn, byddai'n werth ymgeisio am drwydded cyffredinol na fyddai'n cyfyngu'r bobl sydd yn defnyddio'r neuadd o ran beth y gallent eu cynnig.

Un o'r pethau pwysicaf o ran y rhestr weithredu yw'r adran ble mae'r ymgeisydd yn disgrifio'r camau y maent yn bwriadu eu cymryd i hyrwyddo'r pedwar amcan trwyddedu. Fe'ch cynghorir i ystyried yn ofalus beth i'w nodi yma. Bydd yr hyn yr ydych yn ei ysgrifennu yma yn dod yn amod o'r drwydded, yn amodol ar ymgynghoriadau.

Cyffredinol

Arwyddion - gall arwyddion da weithredu ar nifer o wahanol lefelau. Wrth y drws, gall arwyddion clir esbonio polisi'r eiddo o ran polisiâu cyfyngiadau oedran megis "dros 18 yn unig", "dros 21 yn unig" neu "dim plant heb warchodwyr". Boed yr arwyddion yn ailadrodd y gyfraith neu'n mynegi polisi'r eiddo, gallent weithredu fel rhwystr neu declyn i staff orfodi'r gyfraith neu bolisi'r eiddo mewn modd nad yw'n wrthdrawiadol. Fodd bynnag, nid yw'n ddymuniad gan Gyngor Gwynedd droi'r holl eiddo trwyddedig yn hysbysfyrddau. Dylid defnyddio arwyddion os oes yna broblemau penodol, neu ble mae angen ffinio manau penodol ar gyfer gweithgareddau neilltuol. Mae rhai enghreifftiau o'r arwyddion y gellid eu defnyddio yn cynnwys:

"Mae teledu cylch cyfyng yn y man yma, a bydd yr heddlu yn cael gwybod am unrhyw dor-cyfraith"

"Mae gan yr eiddo yma bolisi dim goddefgarwch ar gyfer cyffuriau"

"Gall fod angen profi'ch oedran wrth brynu rhai nwyddau"

"Mae croeso i blant o dan oruchwyliaeth yn y tŷ bwyta cyn 8pm"

"Dim diodydd yn y man yma/tu hwnt i'r man yma"

Hyfforddi staff - mae staff sydd wedi'u hyfforddi'n dda yn gaffaeliaid i unrhyw fusnes. Dylai hyfforddiant allweddol ar gyfer hyfforddi staff mewn eiddo trwyddedig gynnwys gwybodaeth dda o'r hyn a ganiateir a'r hyn na ganiateir yn yr eiddo. Mae cadwyn awdurdod eiddo trwyddedig yn bwysig, a byddai Cyngor Gwynedd yn disgwyl i ymgeiswyr, yn arbennig y rhai sydd yn gwerthu alcohol ble bydd angen goruchwylwr dynodedig nad yw yn yr eiddo, gael arfer da megis bod y rheolwr ar ddyletsydd yn arwyddo llyfr log cyn cychwyn gweithio, fel ei bod yn glir pwy sydd yn gyfrifol am yr eiddo ar unrhyw adeg benodol. Byddai

rheolwyr ar ddyletswydd gyda thrwyddedau personol fel y gellid sicrhau'r lefel o wybodaeth angenrheidiol pan na fydd goruchwyliwr dynodedig y lleoliad yn bresennol yn enghraifft o arfer da. Mae elfennau pwysig eraill y dylid eu hystyried yn cynnwys:

- Beth i'w wneud os ydynt yn credu bod problem gydag ymddygiad cwsmer neu os ydynt yn credu y bydd problem.
- Beth i'w wneud, ac unrhyw ddyletswyddau arbennig petai yna dân neu unrhyw angen arall i wagio'r eiddo.
- Ble cyflenwir alcohol neu ble mae cyfyngiad oedran yn berthnasol, dylid darparu a chynnal hyfforddiant ynglŷn â beth sydd yn brawf oedran derbyniol a beth na ddylid eu derbyn.
- Ble bo'n berthnasol, dylai staff wybod beth y disgwylid iddynt ei wneud petai yna ddigwyddiad, ac o bosibl, petai yna achos llys i ddilyn, efallai y byddai'n rhaid iddynt roi tystiolaeth.
- Beth yw polisi cyffuriau'r eiddo a beth i'w wneud petai cyffuriau yn cael eu darganfod yn yr eiddo.
- Beth i'w wneud petaent yn teimlo o dan fygythiad i werthu rhywbeth yn anghyfreithlon, a sut i osgoi sefyllfaoedd fel hyn.

Ymhellach, os yw aelodau staff wedi cael eu hyfforddi yn dda, efallai y byddant yn teimlo'n fwy hyderus i fod yn fwy ymarferol wrth gadw'r eiddo yn rhydd o unrhyw drafferthion. Y ffordd orau o wneud hyn yw cael dogfen sydd yn nodi cynnwys yr hyfforddiant ar gyfer staff a dogfennau i ddangos bod pob aelod o staff yn gyfarwydd â'r deunydd. Gellir cyfeirio at y ddogfen yn y rhestr weithredu. Ble defnyddir staff asiantaeth, sicrhewch eu bod wedi cael eu briffio'n drylwyr ynglŷn â'u rôl, a ble bynnag y bo'n bosibl, ceisiwch ddefnyddio'r un staff fel eu bod yn dod i adnabod yr eiddo a'r cwsmeriaid.

Ni ddylai cynigion hyrwyddo diodydd annog yfed mewn hyrddiau. Dylid ystyried y goblygiadau ar y gymuned pryd bynnag y ceir cynigion hyrwyddo diodydd alcoholig. Cynghorir cael datganiad i egluro'r cynigion hyrwyddo diodydd ar yr eiddo ble bynnag y bo'n berthnasol.

Dylid rhoi ystyriaeth arbennig ynglŷn ag amcanion trwyddedu pan fydd digwyddiadau arbennig megis gemau pêl-droed neu ddigwyddiadau lleol neu genedlaethol eraill a sut effaith y bydd y digwyddiadau hyn yn ei gael ar y gymuned leol a sut i leihau'r effaith negyddol.

Atal Trosedd ac Anhrefn

Manylion unrhyw deledu cylch cyfyng oddi ar yr eiddo a/neu yn yr eiddo ac arwyddion addas yn ymwneud â theledu cylch cyfyng. Os ydych yn gosod system teledu cylch cyfyng newydd, dylid gofyn am gyngor yr adran berthnasol o Heddlu Gogledd Cymru rhag ofn y bydd angen y deunydd fel tystiolaeth.

Gall bod yn aelod o, a mynychu cyfarfodydd grwpiau atal troseddau megis *Pubwatch* fod o gymorth i atal pobl sydd yn adnabyddus am achosi trwbl rhag cael mynediad i'ch eiddo. Gan fod *Pubwatch* a'r Heddlu yn gallu rhannu gwybodaeth gyda'i gilydd, gobeithir gallu lleihau digwyddiadau troseddol. Mae cael eu gwahardd gan *Pubwatch* yn gallu cael effaith ar fywyd cymdeithasol y bobl hyn. Efallai y byddai'n rhaid iddynt deithio llawer pellach i gael mynychu eiddo trwyddedig, ac felly ni allent gymdeithasu â'u ffrindiau yn yr un modd. Felly, gall arwyddion *Pubwatch* fod yn rhwystr. Byddai bod yn aelod o *Pubwatch* yn cael ei ystyried yn arfer da ar gyfer nifer o eiddo yng nghanol trefi ble mae cyflenwi alcohol yn weithgaredd awdurdodedig.

Dylai eiddo trwyddedig gyda pholisi mynediad cyfyngedig a/neu brofiad yn dangos bod llawer o giwio ar amser arbennig nodi trefniadau arolygu ar y lleiaf. Dylai unrhyw oruchwylydd wrth y drws fod â thrwydded o dan Ddeddf Diwydiant Diogelwch (SIA). Gellid ymestyn hwn ar gyfer eiddo megis y rhai sydd wedi'u trwyddedu ar gyfer bwyd yn hwyr yn y

nos. I gael mwy o wybodaeth am SIA, ewch ar www.the-sia.org.uk neu ffoniwch y llinell gymorth ar 08702430100.

Ble bynnag y bo'n briodol, gall y rhestr weithredu nodi manylion pryd y bydd defnyddio plastig neu wydr gwydn yn gymwys fel y diffinnir gan asesiad risg. Gall fod plastig yn ddewis amgenach mewn ardaloedd y tu allan ble gallai gwydr wedi torri fod yn anodd ei glirio neu ble byddai mwy o stŵr megis pan a ble mae chwaraeon cenedlaethol ar y teledu.

Ble mae mynedfa'r eiddo yn wynebu'r stryd sydd yn cael ei heffeithio ag is-ddeddf yn atal y cyhoedd rhag yfed alcohol, ni chaniateir mynd â chynwysyddion agored o'r eiddo. Byddai arwyddion i atgyfnerthu'r ffaith mai ond diodydd a brynir yn yr eiddo y caniateir i'w yfed yn yr eiddo o fudd.

Bydd unrhyw gofnodion o ddigwyddiadau trosedd ac anhrefn a ble mae gwerthu alcohol wedi cael ei wrthod o gymorth i'r heddlu a'r awdurdod lleol gyd-weithio.

Sicrhau bod digon o staff yn ystod adegau prysur fel bod staff yn cael goruchwylio holl fannau'r eiddo trwyddedig gan gynnwys toiledau a mannau eraill nad ydynt yn weladwy o'r bar.

Mae datblygu perthynas dda gyda swyddogion heddlu lleol hefyd o fudd, i atal digwyddiadau yn eich eiddo. Os yw cwsmeriaid yn dod i arfer gweld heddlu yn ymweld â'r eiddo yn rheolaidd, nid yw ymddygiad problemus yn cael ei annog.

Diogelwch y Cyhoedd

Asesiad risg – mae hwn yn ofyn o dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch wrth Weithio 1974, ble mae mwy na 5 o weithwyr. Gall gynnwys asesiad risg tân fel sydd yn ofynnol o dan reoliadau Gochelion Rhag Tân (wrth weithio) 1997 a bydd yn berthnasol i holl eiddo annomestig yn dilyn Gorchymyn Diwygio Rheoleiddiol sydd yn debygol o ddod i rym yn 2005.

Dylai ymgeiswyr ystyried, fel gofyn sylfaenol, mannau megis diogelwch trydan, cyfanrwydd yr adeilad, a gosodiadau gwres yn ôl yr arfer ac ailasesu'r rhain yn dilyn gwaith adnewyddu mawr, atgyweirio a chynnal a chadw cyffredinol.

Arwydd o faint a ddeil yr eiddo – gellir seilio hyn ar asesiad diweddar gan swyddog tân a oedd yn un o ofynion ar gyfer Trwydded Adloniant Cyhoeddus. Fodd bynnag, cyfrifoldeb y rheolwr yw gwneud asesiad risg o'r busnes. Byddai Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynorthwyo gydag arweiniad ar gyfer y gwaith yma. Gall pa mor rhwydd yw mynd allan gael effaith ar y niferoedd hyn, fel y gall unrhyw ddodrefn sefydlog a/neu osodiadau. Rhowch fanylion os yw eich eiddo yn dal llai na 200 o bobl gan fod yna eithriad. O dan Adain 177 o Ddeddf Trwyddedu 2003 ble:

- Mae trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb yn awdurdodi cyflenwi alcohol i'w yfed yn yr eiddo a darparu “adloniant cerddorol” (cerddoriaeth fyw neu ddawnsio neu gyfleusterau i alluogi pobl gymryd rhan yn y gweithgareddau hyn rhwng 8.00am a hanner nos).
- Mae'r eiddo berthnasol yn cael eu defnyddio'n bennaf ar gyfer cyflenwi alcohol i'w yfed yn yr eiddo, a
- Mae gan yr eiddo lefel ganiataëdig o ddim mwy na 200 o bobl (gan gynnwys staff a pherfformwyr), bydd unrhyw amodau sydd yn berthnasol i ddarparu adloniant cerddorol a osodir ar y drwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb gan Gyngor Gwynedd, heblaw am y rhai a nodir gan y drwydded neu'r dystysgrif yn gyson â'r rhestr weithredu, bydd yn cael ei ohirio heblaw am ble maent yn cael eu gosod fel amodau angenrheidiol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu i atal trosedd ac anhrefn, neu'r ddau.

Atal niwsans cyhoeddus

Disgwylir i fusnesau ysgubo'r manau y tu allan i'w heiddo ar amser cau ar ôl bob diwrnod busnes, os oes angen. Nodwch unrhyw bolisi sydd yn ymwneud â hyn.

Anogir cau unrhyw ardaloedd y tu allan ar amseroedd penodol i'w cynnwys yn y rhestr weithredu. Fe'ch cynghorir na ddylid cynnal unrhyw adloniant rheoledig y tu allan gyda'r nos heb ymgynghori ymlaen llaw gyda'r awdurdod trwyddedu. Gellir ymatal sŵn drwy gadw ffenestri a drysau ar gau, drwy osod gwydr dwbl ble bo hynny'n briodol a chadw offer gwyntyllu mewn cyflwr da. Mae defnyddio pobl sydd yn perfformio adloniant rheoledig i atgoffa pobl i barchu'r eiddo a'r cymdigion ac i adael yn dawel wedi profi'n llwyddiannus.

Amddiffyn plant rhag niwed

Gwnewch ddatganiad ynglŷn â pholisi gadael plant gael mynediad i'r eiddo gan nodi manylion unrhyw gyfyngiadau.

Gall arwyddion fod yn bwysig o ran cadw plant rhag niwed - gall fod o gymorth i atgoffa rhieni a gwarchodwyr ei fod yn anghyfreithlon bod yn feddw ac yn gyfrifol am blant dan 7 mlwydd oed, yn arbennig pan fod yr alcohol sydd yn cael ei werthu i'w yfed yn yr eiddo. Mae hefyd yn bwysig goruchwyllo eich plant bob amser yn y mathau hyn o eiddo. Disgwylir, os caniateir plant yn yr eiddo, eich bod yn ffinio unrhyw ardal ble na chaniateir plant yn eich rhestr weithredu. Gall hyn gynnwys ardal y bar, ardaloedd gyda pheiriannau difyrrwch neu elfen fawr o gamblo, dylai lluniaeth addas fod ar gael bob amser pan ganiateir plant yn yr eiddo. Sicrhewch fod plant sydd angen mynd i'r toiled yn gallu mynd yno heb orfod mynd drwy unrhyw ardal ble na chaniateir iddynt.

Angen cymorth?

Os yw'r rhan yma wedi eich drysu, efallai y byddech yn dymuno nodi'r amodau sydd yn berthnasol i'ch trwydded/trwyddedau ar hyn o bryd o dan y penawdau priodol, gan eu haddasu ar gyfer unrhyw newidiadau yr ydych yn ymgeisio amdanynt. Er enghraifft, os oes gennych gyfyngiad o ran amser hwyrach mynediad ar gyfer Trwydded Adloniant Cyhoeddus, efallai y byddech yn dymuno ymgeisio i newid hwn yn unol â'ch oriau agor hwyrach arfaethedig o dan eich cais newydd.

Troseddau

- Parhau neu geisio parhau i gynnal gweithgaredd trwyddedadwy yn neu o eiddo, heblaw am o dan neu yn unol â'r awdurdodiad a geir mewn trwydded eiddo, tystysgrif eiddo clwb neu hysbysiad digwyddiad dros dro sydd yn cwrdd â'r amodau angenrheidiol.
- Caniatáu digwyddiad o'r fath gael ei gynnal yn fwriadol.
- Pan fo digwyddiad anawdurdodedig wedi cael ei gynnal, nid yw unrhyw berfformiwr nac unrhyw un a oedd yn cymryd rhan yn troseddu oni bai eu bod yn rhan o drefnu'r gweithgaredd anawdurdodedig.
- Mae'n drosedd amlygu alcohol ar werth pan nad yw'n weithgaredd awdurdodedig.
- Cadw alcohol gyda'r bwriad o'i werthu drwy adwerthu neu ei gyflenwi gan neu ar ran clwb neu ar archeb aelod o glwb ble byddai gwerthu alcohol yn weithgaredd trwyddedadwy anawdurdodedig.

Mae troseddau yn ymwneud â phlant yn cynnwys y rhai a ganlyn:

- Gwaherddir plant heb oruchwyliaeth o eiddo penodol megis eiddo pan fyddant yn agored i ddibenion cyflenwi alcohol ac yfed alcohol a'r holl eiddo perthnasol a ddefnyddir ar gyfer gwerthu alcohol i'w yfed rhwng hanner nos a 5am.
- Mae gwerthu alcohol i unigolyn o dan 18 yn anghyfreithlon.
- Mae clwb yn troseddu os bydd alcohol yn cael ei gyflenwi i aelod neu ymwelydd sydd o dan 18 mlwydd oed.
- Mae'n drosedd cyflenwi alcohol i blant yn eich eiddo.
- Mae'n drosedd i unigolyn o dan 18 brynu neu geisio prynu alcohol.
- Mae'n drosedd prynu neu geisio prynu alcohol ar ran unigolyn sydd o dan 18 mlwydd oed.
- Fodd bynnag, nid yw'n drosedd os yw unigolyn dros 18 yn prynu cwrw, gwin neu seidr i unigolyn 16 neu 17 mlwydd oed, os yw'r ddiod i'w yfed wrth y bwrdd gyda phryd o fwyd mewn eiddo perthnasol a bod unigolyn 18 neu hŷn yn wrth y bwrdd bwyd hefyd.
- Mae unigolyn o dan 18 yn troseddu os ydyw'n yfed alcohol yn fwriadol ar eiddo perthnasol.
- Mae unrhyw un sydd yn gweithio yn yr eiddo perthnasol, mewn unrhyw swyddogaeth, boed yn cael ei dalu neu beidio, yn troseddu os yw'n cyflenwi alcohol a werthir yn yr eiddo yn fwriadol i unigolyn o dan 18, neu alcohol a werthir yn yr eiddo gan neu ar ran clwb neu ar archeb aelod o'r clwb.
- Mae unigolyn yn troseddu os yw'n caniatáu unrhyw un arall i ddarparu alcohol a werthir yn yr eiddo perthnasol i unigolyn dan 18.
- Anfon plentyn i gael gafaél ar alcohol sydd ar werth.

Manylion Cyswllt

Dylid ymgynghori â'r holl awdurdodau cyfrifol wrth gyflwyno'r cais (drwy gadw mewn côf ble lleolir yr eiddo). Yn ystod y cyfnod trosiannol bydd staff trwyddedu Cyngor Gwynedd yn rhoi eu hamser i gynorthwyo ymgeiswyr, fel y nodwyd yn flaenorol.

Yr Adain Drwyddedu

Ardal Arfon	-	Swyddfeydd y Cyngor, Stryd y Jêl., Caernarfon, LL55 1SH 01286 679923/679925/679928
Ardal Dwyfor	-	Swyddfeydd y Cyngor, Ffordd y Côb., Pwllheli, LL53 5AA 01758 704000/704166
Ardal Meirionnydd	-	Swyddfeydd y Cyngor, Cae Penarlag, Dolgellau, LL40 2YB 01341 424326/424346

Cynllunio

Os yn ardal y Parc Cenedlaethol		Rheolwr Rheolaeth Datblygu, Parc Cenedlaethol Eryri Penrhyndeudraeth, Gwynedd. LL48 6LF 01766 772505 / 772209
---------------------------------	--	--

Os **nad** yw o fewn y Parc Cenedlaethol—

Ardal Arfon	-	Swyddfeydd y Cyngor, Penrallt, Caernarfon LL55 1BN 01286 682765
-------------	---	--

Ardal Dwyfor		Swyddfeydd y Cyngor, Ffordd y Côb., Pwllheli LL53 5AA 01758 704118
Ardal Meirionnydd	-	Swyddfeydd y Cyngor, Cae Penarlag, Dolgellau LL40 2YB 01341 424414

Iechyd Amgylched/Iechyd a Diogelwch

Swyddog Iechyd Amgylchedd (Amgylchedd)

Ardal Arfon	-	Swyddfeydd y Cyngor, Penrallt, Caernarfon LL55 1BN 01766 77100
Ardal Dwyfor	-	Swyddfeydd y Cyngor, Ffordd y Côb, Pwllheli LL53 5AA 01766 771000
Ardal Meirionnydd	-	Swyddfeydd y Cyngor, Cae Penarlag, Dolgellau, LL40 2YB 01766 771000

Swyddog Iechyd a Diogelwch (Adain Bwyd a Iechyd a Diogelwch)

Ardal Arfon	-	Swyddfeydd y Cyngor, Penrallt, Caernarfon LL55 1BN 01286 682732
Ardal Dwyfor	-	Swyddfeydd y Cyngor, Ffordd y Côb, Pwllheli LL53 5AA 01758 704136
Ardal Meirionnydd	-	Swyddfeydd y Cyngor, Cae Penarlag, Dolgellau, LL40 2YB 01341 424370

Safonau Masnach

Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd		Swyddfeydd y Cyngor, Penrallt, Caernarfon, LL54 1BN 01286 682728 / 682729
-------------------------------	--	--

Amddiffyn Plant

Uwch Swyddog Lles (Adran Addysg)		Swyddfeydd y Cyngor, Stryd y Jêl, Caernarfon, LL55 1SH 01286 679607
Adran Plant (Adran Gwasanaethau Cymdeithasol)		Swyddfeydd y Cyngor, Stryd y Jêl, Caernarfon, LL55 1SH 01286 673113

Heddlu Gogledd Cymru

Swyddog Trwyddedu		Swyddfa'r Heddlu, Yr Ala, pwllheli, Gwynedd LL53 5BU 01286 670053
-------------------	--	--

Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru

Os yn Arfon/Dwyfor - Rheolwr Rhanbarth Cydymffurfiaeth Diogelwch Tan
(ddim yn cynnwys Porthmadog) Swyddfa Gogledd Gwynedd,
Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru,
Ffordd Llanberis,
Caernarfon,
LL55 2DF

01286 662999

Os yn Meirionnydd - Rheolwr Rhanbarth Cydymffurfiaeth Diogelwch Tan,
(gan gynnwys Porthmadog) Swyddfa De Gwynedd,
Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru,
Porthmadog,
LL49 9HR

01766 515418

Cynghorau Cymuned / Tref

Am wybodaeth bellach am eich Cyngor Cymuned/Tref lleol cysylltwch a gwefan y Cyngor www.gwynedd.gov.uk, neu drwy ffonio eich Swyddfa Ardal leol.

Arweiniad ar y drefn i wrthwynebwyr

Gellid ystyried gwrthwynebiadau gan y Cyngor o ran unrhyw gais gan yr 'Awdurdodau Cyfrifol' y mae'r ymgeisydd wedi ymgynghori â hwy, yn ogystal â'r 'Buddiwy'r' fel y diffinnir yn y Ddeddf.

Mae 'Buddiwy'r' yn golygu unrhyw un o'r rhain:

- Unigolyn sydd yn byw yng nghyffiniau'r eiddo
- Corff sydd yn cynrychioli unigolion sydd yn byw yn y cyffiniau
- Unigolyn sydd yn ymwneud â busnes yn y cyffiniau
- Corff sydd yn cynrychioli unigolion sydd yn ymwneud â busnesau o'r fath

Bydd sylwadau ond yn cael eu hystyried os ydynt wedi cael eu gwneud ar sail y 4 amcan trwyddedu a nodir yn y Ddeddf. Bydd unrhyw rai sydd yn cyfeirio at resymau eraill neu nad yw'n rhoi rhesymau am y gwrthwynebiad yn cael eu hanwybyddu.

Bydd yr holl sylwadau wedi cael eu gwneud yn ysgrifenedig, i Gyngor Gwynedd o fewn 28 diwrnod o gyflwyno'r cais, ac os ystyrir eu bod yn ddilys, gan ddibynnu ar yr amgylchiadau, byddant un ai'n cael eu hystyried gan y Pwyllgor Trwyddedu neu Is-Bwyllgor o'r Pwyllgor Trwyddedu.

Atodiad B

Strategaethau Trwyddedu

Noder isod y strategaethau hynny gan y Cyngor y dylid ei hystyried wrth wneud cais :-

Cynllun Gweithredu Camddefnyddio Sylweddu
Strategaeth Trosedd ac Anrhefn Gwynedd
Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles
Strategaeth Fframwaith Plant a Phobl Ifanc Gwynedd
Strategaeth Hamdden Gwynedd

Atodiad C 1

Amodau'n ymwneud ag atal trosedd ac anhrefn

Dylid nodi'n benodol ei bod yn anghyfreithlon o dan Ddeddf 2003 :

- **i werthu neu gyflenwi neu geisio gwerthu neu gyflenwi alcohol, yn wybyddus, i unigolyn sy'n feddw**
- **i ganiatáu, yn wybyddus, ymddygiad afreolus mewn eiddo trwyddedig**
- **i ddeiliad trwydded eiddo neu oruchwyliwr eiddo dynodedig yn wybyddus i gadw neu ganiatáu cadw mewn eiddo trwyddedig unrhyw nwyddau a fewnforiwyd heb dalu toll arnynt neu a fyddai fel arall wedi eu mewnforio'n anghyfreithlon**
- **caniatáu presenoldeb plant dan 16 oed heb oedolyn rhwng hanner nos a 5 o'r gloch y bore mewn unrhyw eiddo a drwyddedwyd i werthu alcohol i'w yfed yn y eiddo, ac ar unrhyw adeg mewn eiddo a ddefnyddir yn unig neu yn bennaf ar gyfer gwerthu ac yfed alcohol**

Felly nid oes angen amodau i orfodi'r trefniadau hyn.

Cyffredinol

Pa fo ymgeiswyr am drwyddedau eiddo neu dystysgrifau eiddo clwb yn paratoi eu gweithredu neu atodlen gweithredu clwb, pan yw awdurdodau cyfrifol yn ystyried ceisiadau o'r fath a phan fo awdurdodau trwyddedu yn ystyried ceisiadau yn dilyn derbyn unrhyw gyflwyniadau perthnasol gan awdurdod cyfrifol neu barti sydd â diddordeb, dylid ystyried yr opsiynau canlynol fel mesurau a fyddai, pe bai angen, yn hyrwyddo atal trosedd ac anhrefn.

Bydd yr angen am yr opsiynau hyn a ddatgelir gan unrhyw asesiad risg o unrhyw eiddo yn dibynnu ar ystod o ffactorau yn cynnwys natur ac arddull y lleoliad, y gweithgareddau a gynhelir yno, lleoliad y eiddo a chwsmeriaid tebygol y busnes perthnasol. Dylid cadw mewn cof hefyd bod y clwb yn gweithredu o dan godau disgyblu er mwyn sicrhau trefn ac ymddygiad da gan yr aelodau.

Bydd amodau angenrheidiol ar gyfer y drwydded neu'r dystysgrif hefyd yn dibynnu ar wybodaeth leol o'r eiddo.

Ni ddylid, mewn unrhyw amgylchiadau, ystyried y mesurau canlynol fel amodau safonol i'w gweithredu'n awtomatig ym mhob achos. Fe'u cynlluniwyd i ddarparu ystod o amodau posib ar sail profiad yn deillio o sefyllfaoedd gwahanol ac er mwyn cynnig arweiniad.

Mae unrhyw unigolyn sy'n gweithredu atodlen weithredu yn rhydd i gynnig unrhyw fesur, megis y rhai a ddisgrifir isod, fel cam y mae ef neu hi yn bwriadu ei gymryd i hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Pan gânt eu cynnwys yn y drwydded neu'r dystysgrif fel amod, maent yn orfodadwy o dan y gyfraith ac fe allai torri amod o'r fath arwain at erlyniad.

Peiriannau galw Radio/Testun

Fe all peiriannau galw radio a thestun sy'n cysylltu deiliaid trwydded eiddo, goruchwylwyr eiddo dynodedig, rheolwyr eiddo a chlybiau gyda'r heddlu lleol ddarparu ymateb buan gan yr heddlu i sefyllfaoedd lle ceir anhrefn a allai beryglu cwsmeriaid a staff y eiddo.

Mae peiriannau galw o'r fath yn darparu cyfathrebu dwy ffordd, gan alluogi deiliaid trwydded, rheolwyr, goruchwylwyr eiddo dynodedig a chlybiau i adrodd am ddigwyddiadau werth yr heddlu, a galluogi'r heddlu i rybuddio'r rhai sy'n gweithredu nifer fawr o eiddo tebyg o unigolion a allai achosi trafferth posib neu rai a amheuir o ymddygiad troseddol sydd mewn ardal benodol. Gellir defnyddio systemau peiriannau galw hefyd gan ddeiliaid trwydded, goruchwylwyr drysau, rheolwyr, goruchwylwyr eiddo dynodedig a chlybiau i rybuddio ei gilydd o bresenoldeb pobl o'r fath mewn ardal.

Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn argymhell y dylid ystyried peiriannau galw radio neu destun fel amodau angenrheidiol priodol ar gyfer tafarndai, bariau a chlybiau nos sy'n gweithredu mewn ardaloedd hamdden canol trefi a dinasoedd sydd â dwysedd uchel o eiddo trwyddedig. Yn dilyn ystyriaeth unigol o amgylchiadau arbennig y lleoliad, mae'n bosib y gallai amodau o'r fath fod yn berthnasol ac angenrheidiol hefyd mewn ardaloedd eraill er mwyn atal trosedd ac anhrefn.

Argymhellir y dylai amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gael cysylltiadau peiriannau galw radio neu destun gyda'r heddlu gynnwys yr elfennau canlynol:

- gofyniad bod yr offer peiriannau galw radio/testun yn cael eu cadw mewn cyflwr gweithredol ar bob adeg;
- gofyniad bod y cyswllt peiriant galw yn cael ei roi ymlaen, ar gael ac yn cael ei fonitro gan y goruchwylwr eiddo dynodedig neu aelod cyfrifol o'r staff ar bob adeg y mae'r eiddo'n agored i'r cyhoedd;
- gofyniad y dylid cydymffurfio gydag unrhyw gyfarwyddiadau/gorchmynion a roddir gan yr heddlu; a
- gofyniad bod pob achos o drosedd neu anhrefn yn cael ei gofnodi gan y goruchwylwr eiddo dynodedig neu aelod cyfrifol o'r staff i bwynt cyswllt gyda'r a gytunwyd gyda'r heddlu trwy gyfrwng y cyswllt peiriant galw radio/testun.

Goruchwylwyr drysau

Fe all amodau'n ymwneud â darparu goruchwylwyr drysau a thimau diogelwch fod yn werthfawr wrth:

- atal mynediad a sicrhau bod y meddw a'r afreolus yn ymadael â'r eiddo, heb achosi rhagor o anhrefn;
- cadw unigolyn a waharddwyd o'r eiddo (sy'n destun gwaharddiadau llys neu waharddiadau a roddwyd gan ddeiliaid trwydded);
- chwilio a gwahardd rhai yr amheuir o gario cyffuriau anghyfreithlon, neu arfau peryglus; a
- sicrhau ciwio trefnus y tu allan i leoliadau lle mae ciwiau o'r fath yn debygol.

Lle bwriedir gosod amod ynghylch goruchwylwyr drysau'n cynnal gweithgareddau diogelwch, sy'n golygu y byddai angen iddynt gofrestru gydag Awdurdod y Diwydiant Diogelwch, efallai bydd angen hefyd i amodau ymdrin â nifer goruchwylwyr o'r fath, arddangos bathodynau enw, cario prawf eu bod wedi cofrestru, lle ac ar ba adegau y dylid eu lleoli yn y eiddo, ac a ddylai fod o leiaf un goruchwylwr sy'n fenyw fod ar gael (er enghraifft, os bwriedir cynnal chwiliad corfforol o gwsmeriaid sy'n ferched). Mae gan oruchwylwyr drysau rôl i'w chwarae hefyd wrth sicrhau diogelwch y cyhoedd (gweler Atodiad C 2).

Gwahardd poteli

Gellir defnyddio poteli gwydr fel arfau sy'n achosi niwed mwy difrifol mewn achosion o anhrefn. Fe all amod atal gwerthu diodydd mewn poteli gwydr i'w hyfed yn y eiddo.

Argymhellir y dylid mynegi amod yn ei gwneud yn ofynnol i beidio gwerthu diodydd mewn poteli gwydr mewn termau clir gan gynnwys yr elfennau isod:

- ni roddir unrhyw boteli sy'n cynnwys diodydd o unrhyw fath, boed agored neu gaeedig, i gwsmeriaid yn y eiddo boed wrth y bar neu gan wasanaeth staff o'r bar;
- ni chaniateir mynediad i unrhyw gwsmeriaid sy'n cario poteli agored neu wedi eu selio i'r eiddo ar unrhyw adeg y mae'r eiddo'n agored i'r cyhoedd (noder: mae angen geirio hyn yn ofalus lle caniateir gwerthu diod i yfed oddi ar y safle hefyd);

Mewn amgylchiadau addas, fe allai'r amod gynnwys rhai eithriadau, megis er enghraifft:

- ond gellir caniatáu gwerthu poteli sy'n cynnwys gwin i'w hyfed gyda phryd bwyd gan gwsmeriaid sy'n eistedd mewn man a neilltuwyd o brif ardal y bar ar gyfer bwyta.

Cynhwysyddion plastig a gwydr wedi'i gryfhau

Gellir defnyddio gwydrau sy'n cynnwys diodydd fel arfau yn ystod digwyddiadau o anhrefn ac ar ffurf heb ei gryfhau, gallant achosi anafiadau difrifol iawn. Felly, lle bernir bod hynny'n angenrheidiol, gellid rhoi ystyriaeth i amodau sy'n gofyn am ddefnyddio naill ai cynhwysyddion plastig neu wydrau wedi'u cryfhau sy'n achosi niwed llai difrifol. Byddai lleoliad a natur y man a'r gweithgareddau a gynhelir yno yn arbennig o bwysig wrth asesu a fyddai angen amod o'r fath. Er enghraifft, byddai defnyddio cynhwysyddion gwydr ar derasau rhai meysydd chwaraeon awyr agored o bryder amlwg, ac efallai y byddai pryderon tebyg yn berthnasol mewn digwyddiadau chwaraeon dan do megis gornestau bocsi. Yn yr un modd, efallai bydd amod ar ddefnyddio cynhwysyddion plastig neu wydr wedi'i gryfhau yn angenrheidiol yn ystod darllediadau byw o ddigwyddiadau chwaraeon, megis gemau pêl-droed rhyngwladol, lle gelid cael achosion o emosiynau a chynnwrf mawr wedi'i chwyddo gan alcohol.

Dylid nodi y gellid defnyddio cynhwysyddion diodydd plastig neu wydr wedi'i gryfhau fod yn berthnasol hefyd fel mesurau angenrheidiol i hyrwyddo diogelwch y cyhoedd (gweler Atodiad C 2).

Camerâu cylch caeedig (CCTV)

Fe all presenoldeb camerâu cylch caeedig (CCTV) fod yn fodd pwysig o atal a chanfod troseddu mewn a thu allan i eiddo trwyddedig. Dylai amodau ystyried nid yn unig gofyniad di gale teledu cylch caeedig yn y eiddo, ond hefyd union leoliad pob camera, y gofyniad i gynnal a chadw camerâu, a chadw recordiadau am gyfnod priodol o amser.

Dylai'r heddlu ddarparu cyngor i unigolion sy'n cynnal asesiadau risg wrth baratoi atodlen gweithredu ar y defnydd o deledu cylch caeedig i atal troseddu.

Cynhwysyddion agored na ddylid eu cymryd o'r eiddo

Gellir mynd â diodydd a brynir mewn eiddo neu gwbl trwyddedig o'r eiddo honno i'w hyfed mewn man arall. Lle trwyddedir eiddo i werthu alcohol i'w yfed oddi ar y eiddo byddai hynny'n gwbl gyfreithlon. Fodd bynnag, dylid rhoi ystyriaeth i amod sy'n atal mynd â diodydd alcohol a diodydd eraill o'r eiddo mewn cynhwysyddion agored (e.e. gwydrau a photeli wedi'u hagar). Unwaith eto efallai bydd angen gosod amod o'r fath er mwyn atal

defnydd o'r cynhwysyddion hyn fel arfau peryglus mewn strydoedd cyfagos ar ôl i'r unigolion adael y eiddo.

Cyfyngiadau ar ardaloedd yfed

Efallai bydd angen cyfyngu'r ardaloedd lle gellir yfed diodydd alcohol yn y eiddo ar ôl iddynt gael eu prynu wrth y bar. Enghraifft o hyn fyddai mewn maes chwaraeon lle mae'r heddlu o'r farn bod angen atal yfed alcohol ar derasau meysydd chwaraeon yn ystod digwyddiadau chwaraeon penodol. Dylai amodau o'r fath bennu nid yn unig y meysydd hyn, ond dylent hefyd nodi'r amgylchiadau y byddai'r gwaharddiad mewn grym a'r adegau y dylid ei gweithredu.

Cyfyngiadau cynhwysedd

Er mai fel amod ynghylch diogelwch y cyhoedd y gwneir hynny amlaf, dylid hefyd roi ystyriaeth i amodau sy'n gosod cyfyngiadau ar gynhwysedd eiddo neu glybiau trwyddedig lle bydd angen atal gorlenwi'r eiddo a allai arwain at anhrefn a thrais. Lle bernir bod amod o'r fath yn angenrheidiol, dylid rhoi ystyriaeth hefyd i'r angen am oruchwylwyr drysau er mwyn sicrhau bod niferoedd yn cael eu rheoli'n briodol.

Cardiau adnabod fel prawf oedran

Mae'n anghyfreithlon i blant o dan 18 oed geisio prynu alcohol ac mae yr un mor anghyfreithlon gwerthu neu gyflenwi alcohol iddynt hyw. Er mwyn atal troseddau o'r fath, efallai bydd angen gweithredu polisi mewn rhai eiddo trwyddedig sy'n ei gwneud yn ofynnol cynhyrchu "prawf oedran" cyn caniatáu gwerthiant o'r fath. Ni ddylid cyfyngu hyn yn unig i gardiau "prawf oedran" cydnabyddedig, ond dylid hefyd caniatáu cynhyrchu mathau eraill o brawf, megis trwyddedau gyrru â lluniau, cardiau myfyrwyr a phasport. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn cefnogi'r system achredu PASS yn gryf (gweler paragraff 12.8 yr Arweiniad) sy'n ceisio cymeradwyo ac achredu amryw o gynlluniau prawf oedran sydd eisoes ar gael. Mae hyn yn sicrhau bod cynlluniau o'r fath yn cynnal safonau uchel, yn enwedig ym maes integriti a diogelwch, a lle bo hynny'n briodol ac angenrheidiol, fe all amodau gyfeirio'n benodol at gardiau prawf oedran, trwyddedau gyrru â lluniau, cardiau myfyrwyr a phasport a achredwyd gan PASS.

Dylid nodi hefyd nad yw llawer o oedolion yng Nghymru a Lloegr yn cario unrhyw brawf oedran ar hyn o bryd. Golyga hyn y bydd angen meddwl yn ofalus am eiriad unrhyw amod. Er enghraifft, efallai bydd y gofyniad yn gofyn am sicrhau gweld tystiolaeth o oedran unrhyw unigolyn sy'n ymddangos yn iau na 18 oed i'r rhai sy'n gwerthu neu gyflenwi alcohol ac sy'n ceisio prynu alcohol. Byddai hyn yn sicrhau y byddai angen i'r rhan fwyaf o unigolion dan oed - hyd yn oed y rhai sy'n edrych yn hyn gyflwyno prawf addas o'u hoedran cyn gwneud pryniad o'r fath. O dan drefn o'r fath lleiafrif yn unig o oedolion a fyddai'n cael eu heffeithio, ond ni fyddai'r mwyafrif yn gweld unrhyw darfu ar eu gweithgaredd arferol, er enghraifft, wrth siopa mewn archfarchnad.

Rhybuddion atal troseddu

Efallai bydd gofyn arddangos rhybuddion mewn rhai eiddo sy'n rhybuddio cwsmeriaid i fod ar eu gwylidwriaeth rhag achosion o droseddu penodol. Efallai bydd rhai eiddo yn amharod i wirfoddoli arddangos rhybuddion o'r fath am resymau masnachol. Er enghraifft, mewn rhai ardaloedd, fe allai amod sy'n gysylltiedig â thrwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb ei gwneud yn ofynnol arddangos rhybuddion yn y eiddo sy'n rhybuddio cwsmeriaid o'r angen i fod yn ymwybodol o bigwyr pocedi neu gipwyr bagiau, ac i ofalu am eu heiddo. Yn yr un modd, efallai bydd angen arddangos rhybuddion sy'n cynghori cwsmeriaid i beidio gadael eu bagiau unattended oherwydd pryderon derfysgaeth. Gellid ystyried amod sy'n ei gwneud yn ofynnol arddangos rhybudd gydag enw cyswllt ar gyfer cwsmeriaid os ydynt am adrodd ynghylch unrhyw bryderon.

Hyrwyddo diodydd

Ni ddylid gosod amodau safonedig i drwyddedau eiddo neu dystysgrifau eiddo clwb sy'n hyrwyddo prisiau sefydlog am ddiodydd alcohol. Mae hefyd yn debygol o fod yn anghyfreithlon i awdurdodau trwyddedu neu swyddogion heddlu i hyrwyddo trefniadau gwirfoddol o'r math yma. Fe all hyn arwain at greu cartelau. Mae'n bosib y gallai defnyddio amodau i reoli prisiau diodydd alcohol mewn ardal hefyd fod yn groes i ddeddf cystadleuaeth. Efallai y gellid caniatáu amodau a deilwriwyd i amgylchiadau unigol eiddo benodol sy'n ymdrin ag ymgyrchoedd hyrwyddo diodydd anghyfrifol ar yr amod eu bod yn angenrheidiol ar gyfer hyrwyddo'r amcanion trwyddedu, ond fe ddylai awdurdodau trwyddedu gael cyngor cyfreithiol eu hunain cyn caniatáu trwydded neu dystysgrif o'r math yma. Efallai bydd barn yn oddrychol, ac ar adegau bydd yno linell denau iawn rhwng ymgyrchoedd hyrwyddo cyfrifol ac anghyfrifol ond bydd hyd yn oed mwy o wahaniaeth rhwng a oes modd i'r ymgyrch hyrwyddo dan sylw fod yn destun gosod amod o'r fath. Mae felly'n hanfodol bod materion o'r fath yn cael eu hystyried yng nghyd-destun amcanion trwyddedu a chyda chynghor cyfreithiol addas.

Ar ben hyn, wrth ystyried unrhyw gyflwyniadau perthnasol sy'n dangos cyswllt achosol clir rhwng ymgyrchoedd gwerthiant neu ostyngiadau prisiau a lefelau trosedd ac anhrefn ar neu yng nghyffiniau'r eiddo, byddai'n briodol i'r awdurdod trwyddedu ystyried bod angen gosod amod newydd yn gwahardd gwerthu neu ostwng prisiau diodydd alcohol mewn ffordd anghyfrifol yn y eiddo honno. Er hynny, cyn dilyn unrhyw fath o gyfyngiadau o gwbl, dylai awdurdodau trwyddedu gael eu cyngor cyfreithiol eu hunain.

Arwyddion

Efallai bydd angen arddangos yr oriau arferol o dan delerau trwydded y eiddo neu dystysgrif eiddo clwb lle caniateir gweithgareddau y gellir eu trwyddedu ar neu yn union y tu allan i'r eiddo fel ei bod yn glir os torrir telerau'r drwydded neu'r dystysgrif.

Yn yr un modd, efallai bydd angen arddangos unrhyw gyfyngiadau ar ganiatáu mynediad i blant ar y eiddo neu yn union y tu allan i'r eiddo fel bod canlyniadau torri'r amodau hynny hefyd yn eglur ac er mwyn atal rhai a allai geisio mynediad yn groes i'r amodau hynny.

Lleoliadau sy'n dal llawer o bobl a ddefnyddir yn unig neu'n bennaf ar gyfer yfed alcohol ar eich traed (HVVDs)

Mae eiddo sy'n dal llawer o bobl ar gyfer "yfed ar eich traed", sydd weithiau'n cael eu galw'n sefydliadau Yfed Fertigol Cyfaint Uchel, yn eiddo sy'n gallu dal nifer sylweddol iawn o bobl, ac fe'u defnyddir yn bennaf neu yn unig ar gyfer gwerthu ac yfed alcohol, ac nid oes ganddynt fawr ddim o fannau eistedd i gwsmeriaid neu ddim mannau eistedd o gwbl.

Lle mae hynny'n angenrheidiol ac addas, gellir gosod amodau ar drwydded eiddo ar gyfer hyrwyddo atal trosedd ac anhrefn mewn eiddo do'r fath (os nad yw gweithredydd y lleoliad yn gwirfoddoli gwneud hynny ac yn dilyn cyflwyniadau ar sail o'r fath) sy'n gofyn am lynu wrth y canlynol:

- cynhwysiant penodedig;
- cymhareb addas o fyrddau a chadeiriau i gwsmeriaid ar sail y cynhwysiant; a
- phresenoldeb timau diogelwch a gofrestrwyd gyda'r SIA i reoli mynediad ar gyfer dibenion cydymffurfio gyda'r cyfyngiad ar gynhwysiant.

Atodiad C 2

Amodau'n ymwneud â diogelwch y cyhoedd (gan gynnwys diogelwch tân)

Dylid nodi mai'r amodau sy'n ymwneud â diogelwch y cyhoedd ddylai fod y rhai angenrheidiol, yn amgylchiadau arbennig unrhyw eiddo unigol neu eiddo clwb, ac ni ddylent ailadrodd gofynion cyfreithiol eraill. I'r un graddau, ni fydd gosod amodau ar drwydded eiddo drwyddedig neu dystysgrif eiddo clwb yn rhyddhau cyflogwyr mewn unrhyw fodd rhag y ddyletswydd i gydymffurfio gyda gofynion deddfwriaeth arall gan gynnwys Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 ayb, rheoliadau cysylltiedig ac yn arbennig y gofynion o dan Reoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 a'r Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tan) 2005 i gynnal asesiadau risg. Dylai cyflogwyr asesu'r risgiau, gan gynnwys risgiau tân, a chymryd camau angenrheidiol i osgoi a rheoli'r risgiau hyn. Felly ni fyddai angen amodau'n gorfodi'r gofynion hynny.

Cyffredinol

Pan fo ymgeiswyr am drwyddedau eiddo drwyddedig neu dystysgrifau eiddo clwb yn paratoi eu hatodlen weithredu neu atodlenni gweithredu clwb, bydd awdurdodau cyfrifol yn ystyried ceisiadau o'r fath ac awdurdodau trwyddedu yn ystyried ceisiadau ar ôl derbyn sylwadau perthnasol gan awdurdod cyfrifol neu rywun â diddordeb, dylai'r opsiynau a ganlyn gael eu hystyried fel camau a fyddai'n hyrwyddo diogelwch y cyhoedd, os bydd angen. Rhoddir ystyriaeth i faterion ychwanegol yn ymwneud â sinemâu a theatrau yn Atodiad C 3. Dylid cydnabod hefyd y gall materion arbennig godi mewn cysylltiad â digwyddiadau awyr agored neu ar raddfa fawr.

Bydd a fydd unrhyw asesiad risg yn dangos neu beidio os oes angen unrhyw rai o'r mesurau yn amgylchiadau unigol unrhyw eiddo yn dibynnu ar amrywiaeth o ffactorau gan gynnwys y math o leoliad a'i steil, y gweithgareddau a gynhelir yno, lleoliad y eiddo a chwsmeriaid disgwylidig y busnes dan sylw.

Bydd yr amodau angenrheidiol ar gyfer y drwydded neu'r dystysgrif yn dibynnu ar wybodaeth leol am y eiddo hefyd.

Yn ogystal ag ystyried y pwyntiau a wneir yn yr Atodiad hwn, dylai'r rhai hynny sy'n paratoi atodlenni gweithredu neu atodlenni gweithredu clwb, awdurdodau trwyddedu ac awdurdodau cyfrifol ystyried:

- Model National and Standard Conditions for Places of Public Entertainment and Associated Guidance ISBN 1 904031 11 0 (Entertainment Technology Press – ABTT Publications)
- The Event Safety Guide – A guide to health, safety and welfare at music and similar events (Cyngor Iechyd a Diogelwch 1999) (“Y Llyfr Porffor”) ISBN 0 7176 2453 6
- Managing Crowds Safely (Cyngor Iechyd a Diogelwch 2000) ISBN 0 7176 1834 X
- 5 Steps to Risk Assessment: Case Studies (Cyngor Iechyd a Diogelwch 1998) ISBN 07176 15804
- The Guide to Safety at Sports Grounds (Llyfrfa Ei Mawrhydi, 1997) (“Yr Arweiniad Gwyrdd”) ISBN 0 11 300095 2
- Safety Guidance for Street Arts, Carnival, Processions and Large Scale Performances a gyhoeddwyd gan yr Independent Street Arts Network, y gellir cael copïau ohono drwy: www.streetartnetwork.org.uk/pages/publications.htm
- “Technical Standards for Places of Public Entertainment” Cymdeithas Syrfewyr Rhanbarth Llundain ISBN 0 9531229 2 1

Dylid ystyried y Safonau Prydeinig a ganlyn hefyd:

- BS 5839 (canfod tân, systemau larwm tân ac adeiladau)

- BS 5266 (systemau goleuo argyfwng)

Ond wrth ymgynghori gyda'r testunau hyn, a baratowyd cyn i Ddeddf Trwyddedu 2003 ddod i rym, dylai'r rhai hynny sy'n creu atodlenni gweithredu neu atodlenni gweithredu clwb, awdurdodau trwyddedu ac awdurdodau cyfrifol nodi eto na ddylid ystyried o dan unrhyw amgylchiadau fod unrhyw amodau'n safonol i bob eiddo.

Mae unrhyw unigolyn sy'n paratoi atodlen weithredu neu atodlen gweithredu clwb yn rhydd i gynnig unrhyw fesurau, fel y rhai a ddisgrifir isod, fel y cam y bwriada ef neu hi eu cymryd i hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Pan ymgorfforir hwy fel amod mewn trwydded neu dystysgrif, deuant yn orfodadwy o dan y gyfraith a gallai torri amod o'r fath arwain at erlyniad.

Pobl Anabl

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd, gellid hefyd ystyried amodau i sicrhau:

- pan fo pobl anabl yn bresennol, fod trefniadau digonol i'w cael i'w symud oddi yno'n ddiogel pe bai argyfwng; ac
- bod pobl anabl yn y eiddo'n cael gwybod am y trefniadau hyn.

Llwybrau dianc

Efallai y bydd angen cynnwys amodau'n ymwneud â chynnal a chadw pob llwybr dianc ac allanfa gan gynnwys allanfeydd allanol. Gellid mynegi'r rhain trwy gyfeirio at yr angen i sicrhau nad oes unrhyw rwystr yn ffordd allanfeydd o'r fath, eu bod mewn cyflwr da gydag arwynebau gwastad, heb fod yn llithrig, heb unrhyw beryglon y gellid baglu drostynt ac wedi eu marcio'n eglur. Mewn tai bwyta a eiddo eraill lle darperir cadeiriau a byrddau gallai hyn gynnwys sicrhau hefyd fod pob tramwyfa'n cael ei chadw'n ddirwystr.

Mewn rhai eiddo lle nad yw'r deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod pob drws allanfa yn hawdd ei agor heb ddefnyddio allwedd, cerdyn, cod neu ddull cyffelyb;
- yr edrychir dros ddrysau allanfeydd o'r fath yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn gweithio'n foddhaol, gan gadw cofnod i nodi hynny;
- fod unrhyw follltau diogelwch sy'n dod i ffwrdd yn cael eu tynnu pryd bynnag y bo'r eiddo'n agored i'r cyhoedd neu pan fo'r staff yno;
- fod pob drws tân yn cael eu cynnal i gau ohonynt eu hunain yn effeithiol ac na fyddo dim heblaw y dyfeisiadau cymeradwy'n cael eu dal yn agored (er enghraifft, rhyddhawyr electromagnetig a weithredir gan ganfyddwyr mwg);
- fod drysau atal tân i ddwythellau, siafftau gwasanaeth a chypyrddau yn cael eu cau a'u cloi; a
- bod ymylon stepiau a grisiau yn cael eu cynnal fel eu bod yn hawdd eu gweld.

Gwiriadau diogelwch

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod gwiriadau diogelwch yn cael eu cynnal cyn i'r cyhoedd fynd i mewn; a
- fod manylion gwiriadau o'r fath yn cael eu cadw mewn Llyfr log.

Llenni, addurniadau a chlustogwaith

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod llenni ac addurniadau dros dro yn cael eu cynnal a'u cadw mewn cyflwr gwrthfflam;
- fod unrhyw gyfarpar eistedd gyda chlustogwaith bob amser yn bodloni'r meini prawf ar gyfer ffynhonnell tanio trwy fudlosgi 0, ffynhonnell tanio trwy fflamio 1 ffynhonnell tanio deunydd crib pan gaiff ei brofi'n unol ag adran 5 o Safon Brydeinig: 5852:1990;
- fod llenni ac addurniadau dros dro'n cael eu gosod fel nad ydynt yn rhwystro allanfeydd, arwyddion diogelwch tân, neu gyfarpar ymladd tân; ac
- na ddefnyddir addurniadau dros dro heb hysbysu'r awdurdod trwyddedu/awdurdod tân ymlaen llaw.

Cyfyngiadau llety

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- y gwneir trefniadau i ofalu nad eir dros unrhyw gyfyngiad ar nifer a orfodir o dan y drwydded eiddo neu'r dystysgrif eiddo clwb; ac
- y dylai deiliad y drwydded, un o swyddogion y clwb, neu'r rheolwr neu oruchwyliwr dynodedig eiddo fod yn ymwybodol faint o bobl sydd yn y eiddo, a'i bod yn ofynnol iddo hysbysu unrhyw unigolyn ag awdurdod ar gais.

Hysbysiadau gweithredu yn achos tân

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod hysbysiadau'n rhoi manylion pa gamau i'w cymryd yn achos tân neu argyfyngau eraill, gan gynnwys sut y dylid galw'r frigâd dân, yn cael eu harddangos yn amlwg a'u diogelu rhag difrod a dirywiad

Tân yn cychwyn

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod yn rhaid galw'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn syth pan fo unrhyw dân, pa mor fychan bynnag yn cychwyn, gan nodi'r manylion yn y Llyfr log Tân.

Colli dwr

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod y Ganolfan Tân Leol yn cael ei hysbysu cyn gynted â phosibl os bydd y cyflenwad dŵr i unrhyw hydrant, cenglwr, ysgeintiwr, dreisiwr neu ddyfais diffodd tân arall yn cael ei gau i ffwrdd neu ei gyfyngu.

Mynediad i gerbydau argyfwng

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- y cedwir mynediad yn glir ac yn ddirwystr i gerbydau argyfwng.

Cymorth Cyntaf

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- fod cyflenwad digonol ac addas o offer a deunyddiau cymorth cyntaf ar gael yn y eiddo;
- os bo angen, bydd o leiaf un cynorthwywr cymorth cyntaf sydd wedi cael hyfforddiant priodol ar gael pan fo'r cyhoedd yn bresennol, ac os bo mwy nag un cynorthwywr cymorth cyntaf sydd wedi cael hyfforddiant priodol, fod eu priod ddyletswyddau wedi eu nodi'n glir.

Goleuo

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- lle nad oes golau dydd digonol, bod y goleuo mewn unrhyw fan sy'n hygyrch i'r cyhoedd, aelodau neu westeion yn gweithio'n llawn pan fyddant yn bresennol;
- fod arwyddion diogelwch tân wedi eu goleuo'n ddigonol;
- nad yw goleuo argyfwng yn cael ei newid;
- fod batris goleuo argyfwng wedi eu gwefru'n llawn cyn fod y cyhoedd, aelodau neu westeion yn dod i mewn; ac
- os digwydd i'r goleuadau arferol fethu, lle bo'r batri goleuo argyfwng yn para un awr, fod trefniadau mewn llaw i ofalu fod y cyhoedd, aelodau neu westeion yn gadael y eiddo o fewn 20 munud oni bai fod y golau arferol wedi dod yn ôl o fewn yr amser hwnnw a'r batri'n cael ei ail-wefru; ac, os yw'r batri goleuo argyfwng yn para tair awr, y cyfnod priodol y dylai'r cyhoedd fod wedi gadael y eiddo cyn iddo ddod i ben yw un awr.

Gosodiadau trydan dros dro

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- na ddarperir systemau gwifro a dosbarthu trydan heb [hysbysu'r awdurdod trwyddedu o leiaf ddeng niwrnod cyn dechrau'r gwaith] [archwiliad ymlaen llaw gan drydanwr priodol, cymwysedig],
- fod systemau gwifro a dosbarthu trydan dros dro yn cydymffurfio gydag argymhellion Safon Brydeinig 7671 neu Safon Brydeinig 7909 lle bo'n berthnasol; a
- bod systemau gwifro a dosbarthu trydan dros dro yn cael eu harchwilio a'u hardystio gan berson cymwys cyn eu bod yn cael eu defnyddio, os nad ydynt wedi eu gosod gan berson cymwys.

Gyda golwg ar y pwynt bwled cyntaf uchod, dylid cydnabod efallai na fydd deg diwrnod o rybudd yn bosibl lle bo timau technegol allanol yn cefnogi perfformiadau. Er enghraifft, lle gwneir gosodiadau trydan dros dro mewn theatrau ar gyfer perfformiadau sioe deledu. Mewn amgylchiadau felly, y prif ofyniad yw y dylai'r amodau sicrhau, lle bo angen, mai unigolion cymwys, cymwysedig yn unig, a gyflogir gan y cwmni teledu, er enghraifft, sy'n ymgymryd â gosodiadau trydan dros dro.

Adloniant chwaraeon dan do

Mewn rhai eiddo lle nad yw deddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer diogelwch y cyhoedd neu aelodau neu westeion clwb, gellid hefyd ystyried amodau sy'n sicrhau:

- os bo angen, fod meddyg sydd wedi cymhwyso'n briodol yn bresennol drwy gydol adloniant chwaraeon sy'n cynnwys, bocsi, ymaflyd codwm, jiwdo, karate neu adloniant chwaraeon tebyg o natur gyffelyb;
- lle bo cylch y rhan o'r chwarae, ei fod wedi ei adeiladau a'i gynnal gan berson cymwys a'i archwilio gan awdurdod cymwys, a bod unrhyw ddefnydd a ddefnyddir i lunio'r sgert o gwmpas y cylch yn wrth-fflam;
- nad yw aelodau'r cyhoedd yn eistedd mewn unrhyw sedd o fewn 2.5 metr i'r cylch yn ystod unrhyw ymaflyd codwm neu adloniant o natur gyffelyb; ac
- mewn adloniant chwaraeon dw'r, fod staff sydd wedi eu hyfforddi'n ddigonol mewn gweithdrefnau achub a diogelu bywyd wedi eu lleoli ac yn aros yn agos at y dw'r ar bob adeg o bwys (gweler hefyd Managing Health and Safety in Swimming Pools a gyhoeddwyd ar y cyd gan y Comisiwn Iechyd a Diogelwch a Sport England).

Newidiadau i'r eiddo

Ni ddylai eiddo gael ei newid yn y fath fodd fel ei bod yn amhosibl cydymffurfio ag amod trwydded cyfredol heb geisio amrywiad ar y drwydded eiddo yn gyntaf yn cynnig dileu'r amod dan sylw yn ymwneud â diogelwch y cyhoedd. Bydd angen i'r ymgeisydd gynnig mewn atodlen weithredu newydd, sy'n adlewyrchu'r newid arfaethedig i'r safle, sut y mae'n bwriadu cymryd camau gwahanol i hyrwyddo'r amcan diogelwch y cyhoedd. Bydd y cais am amrywiad yn galluogi'r awdurdodau cyfrifol sy'n arbenigo mewn materion diogelwch i ystyried a yw'r cynnig yn dderbyniol.

Effeithiau arbennig

Mae'r defnydd o effeithiau arbennig mewn lleoliadau o bob math sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer adloniant wedi ei reoleiddio yn gynyddol gyffredin ac yn gallu peri risgiau sylweddol. Dylid trefnu a storio unrhyw effeithiau arbennig neu osodiad mecanyddol mewn modd sy'n lleihau i'r eithaf unrhyw risg i ddiogelwch y gynulleidfa, y perfformwyr a staff.

Mae'r effeithiau arbennig y dylid eu hystyried yn cynnwys:

- peiriannau iâ sych a niwl cryogenig;
- peiriannau mwg a generaduron mwg;
- pyrodechnegau, gan gynnwys tân gwyllt;
- fflamau go-iawn;
- arfau tân;
- cerbydau modur;
- goleuadau strôb;
- laserau (gweler Arweiniad y Cyngor Iechyd a Diogelwch The Radiation Safety of lasers used for display purposes [HS(G) 95] a Safon Brydeinig EN 60825: Safety of laser products);
- ffrwydron a sylweddau tra hylosg

Mewn rhai amgylchiadau, gall fod yn angenrheidiol mynnu fod yr awdurdod trwyddedu yn cael ei hysbysu ymlaen llaw neu y ceir [archwiliad gan] yr awdurdod tân cyn y caniateir defnyddio rhai effeithiau arbennig.

Atodiad C 3

Theatrau, sinemâu, neuaddau cyngerdd a mannau tebyg (hyrwyddo diogelwch y cyhoedd)

Yn ychwanegol at y pwyntiau a wneir yn Atodiad C 2, mae materion arbennig y dylid eu hystyried yng nghyd-destun diogelwch y cyhoedd a diogelwch tân mewn cysylltiad â theatrau a sinemâu. Erys yr egwyddor bod yn rhaid wrth amodau a dylid eu sefydlu drwy asesu risg gan osgoi amodau wedi eu safoni. Pwyntiau i'w hystyried yw'r rhestr a ganlyn ac nid rhestr orfodol.

Eiddo a ddefnyddir ar gyfer cynulleidfaoedd sy'n eistedd yn agos at ei gilydd

Hebryngwyr

- (a) Dylai nifer yr hebryngwyr mewn awditoriwm lle mae'r seddau'n agos at ei gilydd ddilyn y tabl isod:

Nifer aelodau'r gynulleidfa sy'n bresennol	Lleiafswm nifer yr hebryngwyr sydd eu hangen ar lawr i fod yn bresennol ar y llawr hwnnw
1 – 100	Un
101 – 250	Dau
251 – 500	Tri
501 – 750	Pedwar
751 – 1000	Pump
Ac un hebryngwr ar gyfer pob 250 o bobl ychwanegol (neu ran o hynny)	

(b) Ni chaniateir i hebryngwyr ymwneud ag unrhyw ddyletswyddau a fyddai'n eu rhwystro rhag cyflawni eu dyletswyddau'n ddi-oed os byddai argyfwng neu a fyddai'n golygu eu bod yn absennol o'r llawr hwnnw neu'r awditoriwm lle maent ar ddyletswydd.

(c) Bydd yn hawdd i'r gynulleidfa adnabod unrhyw hebryngwr (ond nid oes rhaid i hyn olygu gwisgo gwisg unffurf).

(d) Ni chaniateir defnyddio'r eiddo ar gyfer cynulleidfa sy'n eistedd yn agos at ei gilydd ond yn unol â'r cynllun(iau) eistedd, y bydd copi ohono ar gael yn y eiddo ac a ddangosir i unrhyw berson ag awdurdod ar gais.

(e) Ni chaniateir doddi unrhyw eitem ar gefn sedd a fyddai'n lleihau lled ddirwystr eisteddfannau neu'n achosi perygl baglu neu rwystr.

(f) Bydd copi o unrhyw dystysgrif yn ymwneud â dyluniad, gosod a llwytho unrhyw seddau dros dro yn cael ei gadw fel ei fod ar gael yn y eiddo ac fe'i dangosir i unrhyw berson ag awdurdod ar gais.

Sefyll ac eistedd mewn eiliau

(a) Ni chaniateir eistedd ar loriau ac eithrio lle bo hynny wedi ei ganiatáu yn y drwydded eiddo neu'r dystysgrif eiddo clwb.

(b) Ni chaniateir aros neu sefyll ac eithrio yn y mannau a ddynodir yn y drwydded eiddo neu'r dystysgrif eiddo clwb.

(c) Ni chaniateir i unrhyw un, o dan unrhyw amgylchiadau-

(i) eistedd yn unrhyw eil

(ii) sefyll neu eistedd o flaen unrhyw allanfa; neu

(iii) sefyll neu eistedd ar unrhyw risiau gan gynnwys unrhyw landin.

Diodydd

Ac eithrio fel yr awdurdodir gan y drwydded eiddo neu'r dystysgrif eiddo clwb, ni chaniateir i unrhyw ddiodydd gael eu gwerthu i gynulleidfa sy'n eistedd yn agos at ei gilydd, nac iddynt eu hyfed, heblaw eu bod mewn cynwysyddion plastig neu bapur.

Ffryntiau Balconi

Ni chaniateir gosod dillad neu eitemau eraill dros reiliau balconi neu ar ffryntiau balconi.

Effeithiau arbennig

Dylai unrhyw effeithiau arbennig neu osodiadau mecanyddol gael eu trefnu a'u storio mewn modd sy'n lleihau unrhyw risg i ddiogelwch y gynulleidfa, y perfformwyr a'r staff.

Mae effeithiau arbennig yn cynnwys:

- peiriannau iâ sych a niwl cryogenig;
- peiriannau mwg a generaduron mwg;
- pyrodechnegau, gan gynnwys tân gwyllt;
- fflamau go-iawn;
- arfau tân;
- cerbydau modur;
- goleuadau strôb;
- laserau (gweler Arweiniad y Cyngor Iechyd a Diogelwch The Radiation Safety of lasers used for display purposes [HS(g) 95] a Safon Brydeinig EN 60825: Safety of laser products);
- ffrwydron a sylweddau tra hylosg iawn

Mewn rhai amgylchiadau, gallai fod yn angenrheidiol mynnu fod yr awdurdod trwyddedu yn cael ei hysbysu ymlaen llaw cyn y caniateir defnyddio rhai effeithiau arbennig neu y ceir [archwiliad gan] yr awdurdod tân.

Golygfeydd

Dylai unrhyw olygfeydd gael eu cadw mewn cyflwr gwrth-fflam.

Llenni tân

Lle darperir llenni tân, dylent gael eu gosod fel eu bod yn diogelu'r gynulleidfa rhag effeithiau tân neu fwg ar y llwyfan am ddigon o amser i allu gwacau'r awditoriwm yn ddiogel.

Lle nad oes llenni tân ar lwyfan gyda bwa prosceniwm, dylai unrhyw lenni a geir rhwng y llwyfan a'r awditoriwm fod yn rhai trymion ac wedi eu gwneud o ddefnydd na fyddai'n mynd ar dân neu o ddefnydd gwrth-fflam sydd wedi ei drin yn briodol i fod felly'n barhaus.

Nenfydau

Dylai pob nenfwd yn y rhannau hynny o'r safle y caniateir mynediad i'r cyhoedd iddynt gael eu harchwilio gan unigolyn sydd wedi ei gymhwysu'n briodol a fydd yn penderfynu pryd fyddai angen archwiliad pellach ac yn anfon tystysgrif yn delio â chyflwr y nenfydau ymlaen i'r awdurdod trwyddedu.

Seddau

Lle gallai'r gynulleidfa fod dros 250 dylai pob sedd yn yr awditoriwm, heblaw mewn bocsys lle nad oes lle ar gyfer mwy nag 8 o bobl, un ai gael eu gosod yn sownd yn y llawr neu eu hestyllu yn ei gilydd fesul dim llai na phedair neu ddim mwy na deuddeg.

Eiddo a ddefnyddir ar gyfer dangos ffilmiau

Hebryngwyr – eiddo heb system rybuddio staff

Lle nad oes system rybuddio staff yn y eiddo, dylai nifer yr hebryngwyr sy'n bresennol ddilyn y tabl isod:

Nifer aelodau'r gynulleidfa	Lleiafswm nifer yr hebryngwyr yn bresennol yn yr eiddo sydd eu hangen ar ddylestwydd
1 – 250	Dau
Ac un hebryngwr ychwanegol ar gyfer pob 250 aelod ychwanegol o'r gynulleidfa sy'n bresennol (neu ran o hynny)	
Lle bo mwy na 150 aelodau bydd o leiaf un hebryngwr yn bresennol yn unrhyw gynulleidfa mwen unrhyw awditoriwm neu ar unrhyw lawr	Bydd o leiaf un hebryngwr yn bresennol mewn unrhyw awditoriwm neu ar unrhyw lawr

Hebryngwyr – eiddo â system rybuddio staff

- (a) Lle bo system rybuddio staff yn y eiddo, dylai nifer yr hebryngwyr sy'n bresennol ddilyn y tabl isod:

Nifer aelodau'r gynulleidfa sy'n bresennol yn yr eiddo	Lleiafswm nifer hebryngwyr sydd ar ddylestwydd	Lleiafswm nifer yr hebryngwyr sydd ar gael i helpu mewn argyfwng
1 – 500	Dau	Un
501 – 1000	Tri	Dau
1001 – 1500	Pedwar	Pedwar
1501 neu fwy	Pump ac un ar gyfer pob 500 dros 2000 yn yr eiddo	Pump ac un gyfer pob 500 o bobl (neu ran o hynny) dros 200 yn yr eiddo

- (b) Nid ystyrir bod staff ar gael i helpu os bydd argyfwng yn digwydd os ydynt:

- (i) yn ddeiliad y drwydded eiddo neu'n rheolwr ar ddylestwydd yn y eiddo; neu
- (ii) yn aelod o staff y mae ei (d)dylestwyddau neu gyfrifoldebau arferol yn debygol o effeithio'n fawr neu arafu ei ymateb mewn sefyllfa o argyfwng; neu
- (iii) yn aelod o staff y mae ei (l)leoliad arferol pan fo ar ddylestwydd dros 60 metr o'r lleoliad lle bydd angen iddo fynd o'i hysbysu am sefyllfa argyfwng.

(c) Cyn belled ag y bo hynny'n ymarferol bosibl bydd yr holl hebryngwyr wedi eu dosbarthu'n gyfartal drwy bob rhan o'r eiddo lle bo gan y cyhoedd fynediad ac yn cadw gwylidwriaeth ar bob rhan o'r eiddo lle bo gan y cyhoedd fynediad.

(d) Cedwir y system rybuddio staff mewn cyflwr gweithredol. Isafswm goleuo Dylid cael cymaint ag sy'n bosib o olau yn yr awditoriwm fel y gellir cyflwyno'r ffilm yn effeithiol; ac fel arfer ystyrir bod lefel y golau a gedwir yn yr awditoriwm tra bo ffilmiau'n cael eu dangos yn foddhaol fel arfer os yw'n cyd-fynd â'r safonau a nodir yn Safon Brydeinig CP 1007 (Golau a Gynhelir ar gyfer Sinemâu). Ffilmiau fflamadwy Ni ddylid caniatáu unrhyw ffilmiau fflamadwy ar y safle heb hysbysu'r awdurdod trwyddedu/awdurdod tân ymlaen llaw.

Isafswm goleuo

Dylid cael cymaint ag sy'n bosib o olau yn yr awditoriwm fel y gellir cyflwyno'r ffilm yn effeithiol; ac fel arfer ystyrid bod lefel y golau a gedwir yn yr awditoriwm tra bo ffilmiau'n cael eu dangos yn foddhaol fel arfer os yw'n cyd-fynd â'r safonau a nodir yn Safon Brydeinig CP 1007 (Golau a Gynhelir ar gyfer Sinemâu).

Ffilmiau fflamadwy

Ni ddylid caniatáu unrhyw ffilmiau fflamadwy ar y safle heb hysbysu'r awdurdod trwyddedu/awdurdod tân ymlaen llaw.

Atodiad C 4

Amodau sy'n ymwneud ag atal niwsans cyhoeddus

Dylid nodi bod darpariaethau Deddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990 a Deddf Sŵn 1996 yn rhoi peth diogelwch i'r cyhoedd yn gyffredinol rhag effeithiau niwsans sŵn. Yn ychwanegol at hyn, mae'r darpariaethau yn Rhan 8 o Ddeddf Trwyddedu 2003 yn rhoi'r hawl i uwch swyddog heddlu gau yn syth am hyd at 24 awr eiddo drwyddedig a anhedd(au) sy'n cynnal gweithgareddau dros dro a gafodd eu caniatáu sy'n peri niwsans yn sgil sŵn yn dod o'r eiddo. Dylid ystyried y materion hyn cyn penderfynu a oes angen amodau i atal niwsans cyhoeddusai peidio.

Cyffredinol

Pan fo ymgeiswyr am drwyddedau eiddo, neu dystysgrifau anhedd clwb yn paratoi eu hatodlenni gweithredu neu atodlenni gweithredu clwb, bydd awdurdodau cyfrifol yn ystyried ceisiadau o'r fath ac awdurdodau trwyddedu yn ystyried ceisiadau ar ôl derbyn sylwadau perthnasol gan awdurdod cyfrifol neu un sydd â diddordeb, dylid ystyried yr opsiynau a ganlyn fel mesurau a fyddai, pe bai angen, yn hyrwyddo atal niwsans cyhoeddus.

Bydd ystod o ffactorau'n penderfynu a fydd unrhyw asesiad risg yn dangos fod eu hangen neu beidio mewn amgylchiadau unigol, gan gynnwys natur a steil y lleoliad, y gweithgareddau sy'n cael eu cynnal yno, lleoliad y eiddo a chwsmeriaid disgwylidig y busnes dan sylw.

Bydd yr amodau angenrheidiol ar gyfer trwyddedau a thystysgrifau yn dibynnu hefyd ar wybodaeth leol am y eiddo

Oriau

Gellir cyfyngu'r oriau pryd y caniateir i'r eiddo fod yn agored i'r cyhoedd neu i aelodau a'u gwesteion (ac eithrio lle byddont wedi eu diogelu gan ddarpariaethau dros dro Deddf Drwyddedu 2003) gan amodau trwydded eiddo neu gan dystysgrif eiddo clwb i atal niwsans cyhoeddus. Ond rhaid cydbwyso hyn â'r effaith bosibl ar anhrefn yn sgil amseroedd cau penodedig annaturiol o gynnar.

Gallai fod angen cyfyngiadau ar yr adegau pan fo rhai gweithgareddau trwyddedadwy yn digwydd er y gall y eiddo fod yn agored i'r cyhoedd ar adegau o'r fath. Er enghraifft, gellid gwahardd chwarae cerddoriaeth sydd wedi ei recordio ar ôl amser penodedig, er y caniateid i weithgareddau eraill trwyddedadwy eraill barhau.

Gallai fod angen cyfyngiadau ar rannau o'r eiddo allai gael eu defnyddio ar gyfer rhai gweithgareddau trwyddedadwy ar rai adegau. Er enghraifft, er y gellid caniatáu darparu adloniant wedi ei reoleiddio tra bod y eiddo yn agored i'r cyhoedd neu aelodau a'u gwsteion, efallai na chaniateid adloniant wedi ei reoleiddio yng ngerddi'r eiddo ar ôl amser penodol.

Sŵn a dirgrynu

Mewn rhai eiddo lle nad yw'r ddeddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer atal niwsans cyhoeddus, gellid ystyried amodau sy'n sicrhau:

- nad yw sŵn na dirgrynu'n tarddu o'r eiddo mewn modd sy'n creu niwsans i eiddo cyfagos. Gallai cyflawni hyn trwy ofyniad syml i gadw drysau a ffenestri'r eiddo yn gaead, neu i ddefnyddio cyfyngwr sŵn ar offer chwyddo a ddefnyddir yn y eiddo;
- fod arwyddion amlwg, clir a darllenadwy yn cael eu harddangos ar bob allanfa yn gofyn i'r cyhoedd barchu anghenion trigolion lleol a gadael y eiddo a'r ardal yn dawel;
- y cyfyngir defnyddio ffrwydron, pyrodechnegau a thân gwyllt tebyg i hynny a fyddai'n achosi tarfu yn yr ardal o gwmpas; a
- fod rhoi gwastraff – megis poteli – mewn cynwysyddion tu allan i'r eiddo yn digwydd ar adegau pryd y tariffir cyn lleied â phosibl ar eiddo cyfagos.

Arogleuon atgas

Mewn rhai eiddo lle nad yw'r ddeddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer atal niwsans cyhoeddus, gellid ystyried amodau sy'n sicrhau:

- na chaniateir arogleuon atgas o eiddo trwyddedig a fyddai'n creu niwsans i eiddo cyfagos a bod y eiddo'n cael ei awyru'n iawn.

Llygredd golau

Mewn rhai eiddo lle nad yw'r ddeddfwriaeth gyfredol yn darparu'n ddigonol ar gyfer atal niwsans cyhoeddus, gellid ystyried amodau sy'n sicrhau:

- nad yw goleuadau sy'n fflachio neu oleuadau arbennig o lachar ar neu'r tu allan i eiddo drwyddedig yn peri niwsans i eiddo cyfagos. Rhaid cydbwysu unrhyw amod o'r fath yn erbyn manteision goleuadau disglair mewn rhai mannau i atal trosedd ac anhrefn.

Atodiad C 5

Amodau sy'n ymwneud â diogelu plant rhag niwed

Dylid nodi ei bod yn anghyfreithlon, o dan Ddeddf 2003, caniatáu i blant o dan 16 oed nad ydynt yng nghwmni oedolyn fod yn bresennol mewn eiddo a ddefnyddir yn unig neu'n bennaf ar gyfer cyflenwi alcohol i'w yfed ar y safle hwnnw o dan awdurdod trwydded eiddo, tystysgrif eiddo clwb neu hysbysiad digwyddiad dros dro pan fo'n agored at ddibenion ei ddefnyddio i gyflenwi alcohol i'w yfed yno. Yn ychwanegol at hynny, mae'n drosedd caniatáu i blant dan 16 nad ydynt yng nghwmni oedolyn fod yn bresennol rhwng hanner nos a 5am ym mhob eiddo sy'n cyflenwi alcohol i'w yfed yn y eiddo honno o dan awdurdod unrhyw drwydded eiddo, tystysgrif eiddo clwb neu hysbysiad digwyddiad dros dro. Felly nid oes angen amodau sy'n ailadrodd y darpariaethau hyn.

Mynediad i blant i eiddo drwyddedig – yn gyffredinol

Dylid gosod cyfyngiadau ar fynediad plant o dan 18 oed i eiddo lle bo gweithgareddau trwyddedadwy yn cael eu cynnal lle bo angen diogelu plant rhag niwed. Mater i awdurdodau trwyddedu unigol fydd yr union bolisi a'r manylion. Mae'r amodau sydd ynghlwm wrth drwyddedau eiddo a thystysgrifau eiddo clwb yn gallu adlewyrchu pryderon awdurdodau cyfrifol a rhai â diddordeb sydd wedi cyflwyno sylwadau ond dim ond lle bo'r awdurdod trwyddedu o'r farn fod angen diogelu plant rhag niwed. Er bod rhaid i awdurdodau trwyddedu farnu ceisiadau mewn cysylltiad â thrwyddedau eiddo a thystysgrifau eiddo clwb ar eu haeddiant a'u nodweddion eu hunain, mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn argymhell (oni bai fod amgylchiadau'n caniatáu i'r gwrthwyneb):

- fod unrhyw eiddo â chysylltiadau hysbys (ar ôl i dystiolaeth gael ei derbyn) gyda, neu sy'n debygol o beri yfed trwm neu sbri neu dan oed, cyffuriau, gamblo sylweddol, neu unrhyw weithgaredd neu adloniant (pa un a yw'n adloniant wedi ei reoleiddio neu beidio) o natur rywiol amlwg neu ar gyfer oedolion, dylai fod rhagdybiaeth gref yn erbyn caniatáu unrhyw fynediad o gwbl i blant o dan 18 oed. Wrth baratoi atodlenni gweithredu neu atodlenni gweithredu clwb neu amrywiadau ar yr atodlenni hynny at ddibenion cael neu amrywio trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb, dylai ymgeiswyr sy'n dymuno caniatáu mynediad i blant i eiddo lle gallai'r cysylltiadau hyn fod yn berthnasol:
  - egluro eu rhesymau; ac
  - amlinellu'n fanwl y camau y bwriadant eu cymryd i ddiogelu plant rhag niwed mewn eiddo o'r fath.
- ar gyfer unrhyw eiddo, lle na weinir alcohol i'w yfed yn y eiddo, ond lle caniateir i'r cyhoedd ddod i'r eiddo ar ôl 11.00 y nos, dylai fod rhagdybiaeth yn erbyn i blant dan 12 oed fod yn bresennol heb gwmni oedolyn ar ôl yr amser hwnnw. Wrth baratoi atodlenni gweithredu neu amrywiadau ar yr atodlenni hynny neu atodlenni gweithredu clwb at ddibenion cael neu amrywio trwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb, dylai ymgeiswyr sy'n dymuno caniatáu mynediad,
  - egluro eu rhesymau; ac
  - amlinellu'n fanwl y camau y bwriadant eu cymryd i ddiogelu plant rhag niwed mewn eiddo o'r fath.
- mewn unrhyw achos arall, yn amodol ar ddisgresiwn deiliad trwydded y safle neu'r clwb, disgwylid mynediad heb ei gyfyngu i blant yn ddarostyngedig i delerau Deddf 2003. Dylai atodlen weithredu neu atodlen gweithredu clwb gyfeirio at unrhyw benderfyniad i eithrio plant o'r eiddo yn gyfan gwbl, a fyddai'n golygu na fyddai angen nodi yn yr atodlen weithredu'r camau y bwriada'r ymgeisydd eu cymryd i hyrwyddo diogelu plant rhag niwed tra byddant yn y eiddo.

Cyfyngiadau oed – penodol

O dan Ddeddf 2003 gallai amrywiaeth eang o weithgareddau trwyddedadwy gael eu cynnal mewn gwahanol fathau o eiddo ac ar wahanol adegau o'r dydd a'r nos. Er y gall fod yn briodol caniatáu mynediad heb ei gyfyngu i blant ar adegau penodol a phan nad yw rhai gweithgareddau'n mynd ymlaen, bydd angen i awdurdodau trwyddedu yn dilyn sylwadau perthnasol a wnaed gan awdurdodau cyfrifol a rhai sydd â diddordeb ystyried ystod o amodau a gaiff eu teilwrio ar gyfer y eiddo arbennig a'u gweithgareddau lle bo angen amdanynt. Disgwylir i awdurdodau trwyddedu ystyried:

- oriau'r dydd pryd y dylai cyfyngiadau oed fod yn berthnasol a phryd na ddylent. Er

enghraifft, nid yw'r ffaith y gellid cyflwyno adloniant oedolion mewn eiddo ar ôl 8.00pm olygu y byddai angen gorfodi cyfyngiadau oed ar gyfer rhannau cynharach o'r dydd;

- mathau o ddigwyddiad neu weithgaredd nad oes angen unrhyw gyfyngiad oed ar eu cyfer, er enghraifft:
  - adloniant teulu; neu
  - digwyddiadau dim-alcohol ar gyfer grwpiau oedran iau, fel dawnsfeydd o dan 18 oed,
- Yn yr un modd, mathau o ddigwyddiad neu weithgaredd sy'n peri angen mwy dwys am gyfyngiadau oed nag arfer, er enghraifft;
- yn ystod "Oriau Hapus" neu nosweithiau hyrwyddo diodydd;
- yn ystod gweithgareddau a amlinellir yn y pwynt bwled cyntaf yn y paragraff cyntaf uchod.

Cyfyngiadau oed – sinemâu

Mae'r Ysgrifennydd Gwladol o'r farn, yn ogystal â'r amod gorfodol a osodir yn rhinwedd adran 20, sy'n mynnu fod mynediad i blant y ffilmiau yn cael ei gyfyngu'n unol ag argymhellion a roddir un ai gan gorff a ddynodir o dan adran 4 o Ddeddf Recordiadau Fideo 1984 neu gan yr awdurdod trwyddedu ei hun, dylai amodau'n cyfyngu mynediad i blant i arddangosfeydd ffilmiau gynnwys:

- amod lle bo'r awdurdod trwyddedu ei hun yn gwneud argymhellion ynglŷn â rhoi mynediad i blant i ffilmiau, fod yn rhaid i'r sinema neu'r sawl sy'n gweithredu'r lleoliad gyflwyno unrhyw ffilm y bwriada ei dangos i'r awdurdod 28 diwrnod cyn y mae'n bwriadu ei dangos. Gwneir hyn er mwyn rhoi amser i'r awdurdod ei dosbarthu fel y gall deiliad y drwydded eiddo lynu wrth unrhyw gyfyngiadau oed a orfodir:
- amod y dylai ffilmiau gael eu dosbarthu fel a ganlyn pan fyddant yn cael eu dosbarthu, un ai gan y corff dosbarthu ffilmiau neu fel y nodir yn y drwydded neu'r awdurdod trwyddedu,:
  - U – Universal. Addas ar gyfer cynulleidfaoedd pedair oed a throsodd
  - PG – Parental Guidance – Gallai rhai golygfeydd fod yn anaddas ar gyfer plant ifanc.
  - 12A – Pasiwyd i unigolion 12 oed neu hyn yn unig ei gwyllo neu bersonau iau na 12 oed yng nghwmni oedolyn.
  - 15 - Pasiwyd i unigolion 15 oed a hyn ei gwyllo.
  - 18 - Pasiwyd i unigolion 18 oed a hyn yn unig ei gwyllo.
- fod amodau'n nodi fod yn rhaid arddangos ar y sgrin am o leiaf bum eiliad, yn union cyn pob dangosiad o ffilm a basiwyd gan Bwrdd Dosbarthiad Ffilmiau Prydain, ac yn y fath fodd fel y gall pawb sydd yn yr awditoriwm ei ddarllen yn hawdd, atgynhyrchiad o dystysgrif y Bwrdd neu, yn achos rhaglen yn hysbysebu ffilm, atgynhyrchiad o'r datganiad a gymeradwywyd gan y Bwrdd yn nodi dosbarthiad y ffilm;
- amod pan fo awdurdod trwyddedu wedi gwneud argymhelliad ynglŷn â chyfyngu mynediad i blant i ffilm, bod angen arddangos hysbysiadau tu mewn a thu allan i'r

eiddo fel y gellir rhoi ar ddeall yn rhwydd i bobl sy'n dod i mewn beth yw'r dosbarthiad a roddwyd ar unrhyw lun neu raglun:

“Lle bo rhaglen yn cynnwys ffilm y mae'r awdurdod trwyddedu'n argymhell ei bod yn dod o fewn categori 12A, 15 neu 18 ni chaniateir mynediad i unrhyw berson sy'n ymddangos o dan 12 oed heb gwmni oedolyn, neu o dan 15 neu 18 fel y bo'n briodol, i unrhyw ran o'r rhaglen; a bydd deiliad y drwydded yn arddangos rhybudd fel a ganlyn mewn man amlwg—

NI CHANIATEIR MYNEDIAD I BERSONAU O DAN [RHODDER YR OEDRAN PRIODOL I MEWN] OED I UNRHYW RAN O'R RHAGLEN

Lle bo ffilmiau o wahanol gategoriâu'n ffurfio rhan o'r un rhaglen, bydd y rhybudd yn cyfeirio at y cyfyngiad oed hynaf.

Nid yw'r amod hwn yn berthnasol i aelodau staff o dan yr oed perthnasol tra byddant ar ddyletswydd ar yr amod y cafwyd caniatâd ysgrifenedig rhiant neu warcheidwad cyfreithlon y person ymlaen llaw.”

Theatrau

Ni ddisgwylir cyfyngu mynediad plant i theatrau, fel yn achos eiddo trwyddedig eraill, fel arfer oni bai fod angen hyrwyddo'r amcan trwyddedu o ddiogelu plant rhag niwed. Ond mae theatrau'n gallu bod yn lleoliad ar gyfer amrywiaeth eang o weithgareddau. Fel arfer disgwylir mai mater a adewir i ddisgresiwn deiliad y drwydded yw mynediad i blant i berfformiad drama ac ni ddylid gosod unrhyw amod yn cyfyngu mynediad blant i ddramâu. Ond mae theatrau hefyd yn gallu cyflwyno adloniant sy'n cynnwys sioeau amrywiaethol, er enghraifft, sioeau amrywiol yn cynnwys adloniant ar gyfer oedolion. Gall fod yn angenrheidiol cael amod yn cyfyngu mynediad i blant mewn amgylchiadau o'r fath. Gellir cyflwyno adloniant mewn theatrau yn arbennig ar gyfer plant hefyd (gweler isod).

Disgwylir i awdurdodau trwyddedu ystyried hefyd a ddylid gosod amod ar drwydded eiddo sy'n mynnu fod nifer digonol o staff sy'n oedolion yn bresennol ar y safle i sicrhau lles plant sy'n bresennol ar y safle yn ystod argyfwng.

Perfformiadau yn arbennig ar gyfer plant

Lle cyflwynir perfformiadau yn arbennig ar gyfer plant heb oedolion yn gwmni iddynt mewn theatrau a sinemâu disgwylir y bydd angen amodau sy'n mynnu:

- fod hebryngwr wedi ei osod yn y fan/mannau ble mae'r plant, yn agos at bob allanfa, ar yr amod, mai lleiafswm nifer yr hebryngwyr ar ddyletswydd ar bob lefel lle bo plant ddylai fod un hebryngwr ar gyfer pob 50 o blant neu ran o hynny.

Gyda golwg ar unrhyw sylwadau a wneir gan awdurdodau trwyddedu ar y mater, disgwylir i awdurdodau trwyddedu ystyried hefyd a ddylid caniatáu sefyll ai peidio. Er enghraifft, gallai fod llai o berygl i blant yn y llawr nag ar lefelau neu mewn rhannau eraill o'r adeilad.

Plant mewn perfformiadau

Mae llawer o gynyrchiadau bob blwyddyn sy'n sioeau untro a'r cast yn cynnwys plant yn gyfan gwbl bron. Gallant fod yn cymryd rhan fel unigolion neu fel rhan o glwb drama, ysgol ddrama neu grŵp ysgol. Gall y rhai sy'n cymryd rhan amrywio mewn oedran o 5 i 18. Mae Rheoliadau Plant (Perfformiadau) 1968 fel y maent wedi eu newid yn nodi'r gofynion ar gyfer plant yn perfformio mewn sioe. Dylai awdurdodau trwyddedu ymgyfarwyddo gyda gofynion y rheoliadau hyn ac ni ddylent ailadrodd unrhyw rai o'r gofynion hyn. Ond os oes angen ystyried gosod amodau, yn ychwanegol at y gofynion hyn, i hyrwyddo diogelu plant rhag niwed, yna dylai'r awdurdod trwyddedu ystyried y materion a nodir isod.

- Lleoliad – dylai'r cyfleusterau yng nghefn y llwyfan fod yn ddigon mawr i gynnwys nifer y plant sy'n cymryd rhan yn unrhyw berfformiad yn ddiogel.
- Diogelwch tân - dylai pob gwarchodwr a'r criw cynhyrchu ar y sioe dderbyn cyfarwyddiadau ynglyn â'r gweithdrefnau tân perthnasol i'r lleoliad cyn i'r plant gyrraedd.
- Effeithiau arbennig – gall fod yn amhriodol defnyddio rhai effeithiau arbennig, gan gynnwys mwg, iâ sych, goleuadau sy'n dychlamu neu'n fflachio'n gyflym, sy'n gallu ysgogi adwaith niweidiol yn arbennig yn achos plant.
- Gofal Plant - mae theatrau, neuaddau cyngerdd a llefydd tebyg yn fannau gwaith ac yn gallu cynnwys llawer o offer allai fod yn beryglus. Felly mae'n bwysig fod plant sy'n perfformio mewn eiddo o'r fath yn cael eu goruchwyllo gan oedolion bob amser gan gynnwys symud o'r llwyfan i ystafell wisgo ac unrhyw fan arall ar y safle. Mae'n bwysig gallu rhoi cyfrif o'r plant bob amser hefyd rhag ofn y bydd angen gwagio neu rhag ofn argyfwng.

Cod Ymddygiad Grŵp Portman ar Enwi, Pecynnu a Hyrwyddo Diodydd Alcoholaidd

Mae Grŵp Portman yn gweithredu Cod Ymddygiad ar Enwi, Pacio a Hyrwyddo Diodydd Meddwol ar ran y diwydiant alcohol. Nod y Cod yw sicrhau fod diodydd yn cael eu pecynnu a'u hyrwyddo mewn dull cymdeithasol cyfrifol a dim ond i'r rhai hynny sy'n 18 oed neu hyn na hynny. Ystyrir cwynion ynglyn â chynnyrch o dan y Cod gan Banel Cwynion Annibynnol a chyhoeddir penderfyniadau'r Panel ar wefan Grŵp Portman, ym mhapurau newydd y fasnach ac mewn adroddiad blynyddol. Os ceir bod pecynnu neu hysbysebu pwynt talu cynnyrch yn torri'r Cod, gall Grŵp Portman gyhoeddi Bwletin Hysbysu Adwerthwyr i roi gwybod i adwerthwyr am y penderfyniad ac i ofyn iddynt beidio adnewyddu stociau o unrhyw gynnydd o'r fath nac arddangos defnydd pwynt talu o'r fath, hyd nes y cydymffurfir â'r penderfyniad. Mae'r Cod yn fecanwaith pwysig i ddiogelu plant rhag niwed oherwydd mae'n ymdrin ag enwi, marchnata a hyrwyddo cynhyrchion alcohol a werthir mewn eiddo trwyddedig mewn dull allai apelio at rai dan oed neu eu denu.

Lle bo hynny'n briodol ac yn angenrheidiol, gellir ystyried gosod amodau ar drwyddedau eiddo a thystysgrifau eiddo clwb sy'n mynnu fod yn rhaid cydymffurfio gyda Bwletin Hysbysu Adwerthwyr Grŵp Portman.

Cardiau Profi Oed

Lle bo hynny'n angenrheidiol ac yn briodol, gellid gosod gofyniad i ddangos cardiau profi oed cyn y gwerthir unrhyw alcohol ar unrhyw drwydded eiddo neu dystysgrif eiddo clwb i ddiogelu plant rhag niwed. Ni ddylid cyfyngu unrhyw ofyniad o'r fath i gardiau "profi oed" cydnabyddedig, ond caniatáu dangos math arall o brawf, megis trwyddedau gyrru-a-llun a phasportau. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn gefnogwr cryf i system achredu PASS (gweler paragraff 12.8 o'r Arweiniad) sy'n ceisio cymeradwyo ac achredu amryfal gynlluniau profi oed sydd i'w cael. Sicrheir trwy hyn fod cynlluniau o'r fath yn cynnal safonau uchel, yn arbennig ym maes cywirdeb a diogelwch, a lle bo hynny'n briodol ac yn angenrheidiol, gall amodau gyfeirio'n uniongyrchol at gardiau profi oed achrededig PASS, trwyddedau gyrru-a-llun, cardiau myfyrwyr a phasportau. O ran amodau'n ymwneud â throeddu ac anhrefn, dylid nodi nad yw llawer o oedolion yng Nghymru a Lloegr yn cario unrhyw brawf o'u hoed arnynt ar hyn o bryd. Golyga hyn y bydd angen meddwl yn ofalus am eiriad unrhyw amod. Er enghraifft, mae'n bosibl mai pwrpas y gofyniad fyddai cael gweld prawf o oed gan unrhyw berson sy'n ymddangos i'r rheini sy'n ymwneud â gwerthu neu gyflenwi alcohol i rai o dan 18 oed fel y gallai fod dan oed ac sy'n ceisio prynu alcohol. Byddai hyn yn sicrhau fod y rhan fwyaf o rai dan oed – hyd yn oed y rhai sy'n edrych yn hyn – angen dangos tystiolaeth i brofi eu hoed yn briodol cyn prynu unrhyw beth felly. Mae'n bosibl mai lleiafrif o oedolion yn unig a effeithid o dan drefniant o'r fath, ond ni therfîd ar weithgaredd arferol y mwyafrif, er enghraifft, wrth siopa mewn archfarchnad.

Mae cardiau profi oed hefyd yn gallu sicrhau fod gwiriadau priodol yn cael eu gwneud lle cyfyngir presenoldeb plant drwy oed, fel 16 oed ar adegau.

Atodiad C 6

Amodau cymhwysu statudol i glybiau

Mae'r amodau cymhwysu a ganlyn ar gyfer clybiau wedi eu tynnu o Ddeddf Trwyddedu 2003.

62 Yr amodau cyffredinol

- (1) Dyma'r amodau cyffredinol y rhaid i glwb eu bodloni os yw am fod yn glwb cymhwysol mewn cysylltiad â gweithgaredd clwb cymhwysol:
- (2) Amod 1 yw na chaniateir i unigolion o dan reolau'r clwb —
  - (a) gael eu derbyn yn aelodau, neu
  - (b) gael eu derbyn, fel ymgeiswyr ar gyfer aelodaeth, i unrhyw un o freintiau aelodaeth, heb fwllch o ddau ddiwrnod o leiaf rhwng eu henwebiad neu gais am aelodaeth a'u derbyn.
- (3) Amod 2 yw na chaniateir o dan reolau'r clwb i unigolion sy'n dod yn aelodau heb eu henwebu neu wneud cais ymlaen llaw gael mynediad/eu derbyn i freintiau aelodaeth heb fwllch o ddau ddiwrnod o leiaf rhwng iddynt ddod yn aelodau a chael eu derbyn.
- (4) Amod 3 yw bod y clwb yn cael ei sefydlu a'i gynnal yn ddiwyll fel clwb (gweler adran 63).
- (5) Amod 4 yw bod gan y clwb o leiaf 25 aelod.

- (6) Amod 5 yw na chyflenwir alcohol, neu fwriadu ei gyflenwi, i aelodau ar y safle ac eithrio gan neu ar ran y clwb.

63 Penderfynu a yw clwb wedi ei sefydlu ac yn cael ei gynnal yn ddidwyll

- (1) Wrth benderfynu at ddibenion amod 3 yn isadran (4) adran 62 a yw clwb wedi cael sefydlu ac yn cael ei gynnal yn ddidwyll fel clwb, y materion i'w cymryd i ystyriaeth yw'r rhai hynny a nodir yn isadran (2).
- (2) Y materion hynny yw —
- (a) unrhyw drefniadau sy'n cyfyngu rhyddid prynu alcohol y clwb;
  - (b) unrhyw ddarpariaeth yn y rheolau, neu drefniadau, o dan y rhai, y gellir defnyddio —
    - (i) arian neu eiddo'r clwb, neu
    - (ii) unrhyw elw sy'n codi o gynnal y clwb, ac eithrio er budd y clwb, yn gyfan gwbl neu at ddibenion elusennol, lles neu wleidyddol;
  - (c) trefniadau ar gyfer rhoi gwybodaeth i aelodau am arian y clwb;
  - (ch) y llyfrau cyfrifon a chofnodion eraill a gedwir i sicrhau cywirdeb y wybodaeth honno;
  - (d) natur y safle ble mae'r clwb.
- (3) Os yw awdurdod trwyddedu yn penderfynu at unrhyw ddiben yn y Ddeddf hon nad yw clwb yn bodloni amod 3 yn isadran (4) o adran 62, rhaid i'r awdurdod hysbysu'r clwb am y penderfyniad a'r rhesymau drosto.

64 Yr amodau ychwanegol ar gyfer cyflenwi alcohol

- (1) Dyma'r amodau ychwanegol y mae'n rhaid i glwb eu bodloni os yw am fod yn glwb cymhwysol mewn cysylltiad â chyflenwi alcohol i aelodau neu westeion:
- (2) Amod ychwanegol 1 yw (cyn belled nad yw'n cael ei reoli gan y clwb mewn cyfarfod cyffredinol neu fel arall gan gorff cyffredinol yr aelodau) y rheolir prynu alcohol ar gyfer y clwb, a chyflenwi alcohol gan y clwb, gan bwyllogor y mae ei aelodau —
- (a) yn aelodau o'r clwb;
  - (b) wedi cyrraedd 18 oed; ac
  - (c) yn cael eu hethol gan aelodau'r clwb.
- Mae'r isadran hon yn amodol ar adran 65 (sy'n gwneud darpariaeth arbennig ar gyfer cymdeithasau diwydiannol a darbodus, cymdeithasau cyfeillgar ayb.).
- (3) Amod ychwanegol 2 yw na wneir, na bwriadu gwneud, unrhyw drefniadau i unrhyw unigolyn dderbyn unrhyw gomisiwn, canran neu daliad cyffelyb ar, neu mewn cysylltiad gydag, alcohol a brynir gan y clwb ar draul y clwb.
- (4) Amod ychwanegol 3 yw na wneir, na bwriadu gwneud, unrhyw drefniadau i unrhyw unigolyn gael unrhyw fudd ariannol yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol o gyflenwi alcohol gan neu ar ran y clwb i aelodau neu westeion, ac eithrio —
- (a) unrhyw elw sy'n a ddaw i'r clwb yn gyfan neu
  - (b) unrhyw elw a gaiff unigolyn yn anuniongyrchol trwy i'r cyflenwi achosi neu gyfrannu at elw cyffredinol o gynnal y clwb.

65 Cymdeithasau diwydiannol a darbodus, cymdeithasau cyfeillgar ayb.

- (1) Mae isadran (2) yn berthnasol mewn cysylltiad ag unrhyw glwb sy'n —
- (a) gymdeithas gofrestrdig, o fewn ystyr Deddf Cymdeithasau

Diwydiannol a Darbodus 1965 (c.12) (gweler adran 74 (1) o'r Ddeddf honno),

(b) gymdeithas gofrestredig, o fewn ystyr Deddf Cymdeithasau Cyfeillgar 1974 (c.46) (gweler adran 111 (1) o'r Ddeddf honno), neu

(c) Gymdeithas gofrestredig gyfeillgar, o fewn ystyr Deddf Cymdeithasau Cyfeillgar 1992 (c.40) (gweler adran 116 o'r Ddeddf honno).

- (2) I ddibenion y Ddeddf hon, cymerir bod unrhyw glwb o'r fath yn bodloni amod ychwanegol yn isadran (2) o adran 64 ac i'r graddau hynny fod —
  - (a) prynu alcohol i'r clwb, a
  - (b) chyflenwi alcohol gan y clwb o dan reolaeth aelodau o bwyllgor a benodir gan yr aelodau.
- (3) Mae'r cyfeiriadau yn y Ddeddf hon, ac eithrio'r adran hon, at —
  - (a) isadran (2) adran 64, neu
  - (b) amod ychwanegol 1 yn yr isadran honno yn gyfeiriadau ati yn ôl fel y darllenir gydag isadran (1) o'r adran hon.
- (4) Yn amodol ar isadran (5), mae'r Ddeddf hon yn berthnasol mewn cysylltiad â chymdeithas gyfeillgar gorfforedig gan ei bod yn berthnasol yng nghyswllt clwb, ac yn unol â hynny —
  - (a) rhaid ymdrin â eiddo'r gymdeithas fel eiddo clwb,
  - (b) rhaid ymdrin ag aelodau'r gymdeithas fel aelodau'r clwb, a
  - (c) bydd unrhyw beth a wneir gan neu ar ran y gymdeithas yn cael ei drin fel pe bai wedi ei wneud gan neu ar ran y clwb.
- (5) Wrth benderfynu at ddibenion adran 61, a yw cymdeithas gyfeillgar gorfforedig yn glwb cymhwysol mewn cysylltiad â gweithgaredd clwb cymhwysol, cymerir bod y gymdeithas yn bodloni'r amodau a ganlyn —
  - (a) amod 3 yn isadran (4) o adran 62,
  - (b) amod 5 yn isadran (6) o'r adran honno,
  - (c) Yr amodau ychwanegol yn adran 64.
- (6) Yn yr adran hon mae "cymdeithas gyfeillgar gorfforedig" yn golygu'r un pet hag yn Neddf Cymdeithasau Cyfeillgar 1992 (gweler adran 116 o'r Ddeddf honno.)

66 Sefydliadau Lles Glowyr

- (1) Yn amodol ar isadran (2), mae'r Ddeddf hon yn ymwneud â sefydliad lles glowyr perthnasol fel y mae'n berthnasol i glwb, ac yn unol â hynny —
  - (a) bydd eiddo sefydliad yn cael ei thrin fel eiddo clwb,
  - (b) bydd y personau sydd wedi cofrestru'n aelodau o'r sefydliad yn cael eu trin fel aelodau'r clwb, a
  - (c) bydd unrhyw beth a wneir gan neu ar ran yr ymddiriedolwyr neu'r rheolwyr i gynnal y sefydliad yn cael ei drin fel pe bai wedi ei wneud gan neu ar ran y clwb.
- (2) Wrth benderfynu at ddibenion adran 61 a yw sefydliad lles glowyr perthnasol yn glwb cymhwysol mewn cysylltiad â gweithgaredd clwb cymhwysol, cymerir bod y sefydliad yn bodloni'r amodau canlynol —
  - (a) amod 3 yn isadran (4) o adran 62,
  - (b) amod 4 yn isadran (5) o'r adran honno,
  - (c) amod 5 yn isadran (6) o'r adran honno
  - (ch) yr amodau ychwanegol yn adran 64.
- (3) At ddibenion yr adran hon —

- (a) ystyr “sefydliad lles glowyr” yw cymdeithas a drefnwyd er lles cymdeithasol a hamdden unigolion mewn neu o gwmpas pyllau glo (neu o unigolion o’r fath yn arbennig), ac
- (b) mae sefydliad lles golwyr yn “berthnasol” os yw’n bodloni un o’r amodau canlynol.
- (4) Yr amod cyntaf yw bod —
- (a) mae’r sefydliad yn cael ei reoli gan bwyllgor neu fwrdd, ac
- (b) mae o leiaf ddau draean o’r pwyllgor neu’r bwrdd yn cynnwys —
- (i) yn rhannol unigolion a benodwyd neu a enwebwyd, neu a benodwyd neu a enwebwyd o blith unigolion a enwebwyd, gan un neu ragor o weithredwyr trwyddedig o fewn ystyr Deddf Diwydiant Glo (c.21) ac
- (ii) yn rhannol bersonau a benodwyd neu a enwebwyd, neu a benodwyd neu a etholwyd o blith personau a enwebwyd, gan un neu ragor o sefydliadau sy’n cynrychioli pobl a gyflogir mewn neu o gwmpas pyllau glo.
- (5) Yr ail amod yw bod —
- (a) y sefydliad yn cael ei reoli gan bwyllgor neu fwrdd, ond byddai
- (b) gwneud —
- (i) penodiad neu enwebiad a ddeuai o fewn isadran (4)(b)(i), neu
- (ii) benodiad neu enwebiad a ddeuai o fewn isadran (4)(b)(ii), yn anymarferol neu yn amhriodol, ac
- (c) mae o leiaf ddau draean o’r pwyllgor neu’r bwrdd yn cynnwys —
- (i) yn rhannol unigolion a gyflogir, neu a arferai gael eu cyflogi, mewn neu o gwmpas pyllau glo, ac
- (ii) yn rhannol unigolion a benodwyd gan Sefydliad Lles Cymdeithasol y Diwydiant Glo neu gorff neu unigolyn y trosglwyddwyd swyddogaethau’r Sefydliad hwnnw iddo o dan adran 12 (3) o Ddeddf Lles Glowyr 1952 (c.23).
- (6) Y trydydd amod yw bod eiddo’r sefydliad yn cael ei dal ar ymddiriedau y mae adran 2 o Ddeddf Elusennau Adloniandol 1958 (c.17) yn berthnasol iddynt.

Atodiad D

Egwyddorion Gweithredu ar Drwyddedau

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried farn y cyrff gorfodi yn llwyr wrth wneud penderfyniad. Y prif gyrrff gorfodi yw Heddlu Gogledd Cymru, Adain Iechyd yr Amgylchedd a Safonau Masnach y Cyngor ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Trwy ei broses o wneud penderfyniadau, bydd yr awdurdod yn ceisio darparu’r pedwar amcan trwyddedu. Wrth wneud hyn, mae’n cydnabod bod y rhan fwyaf o leoliadau a deiliaid trwyddedau personol yn gyfrifol ac yn cydymffurfio’n llwyr gydag amodau eu trwydded ac yn cyflawni’r rhwymedigaethau y maent danynt. Efallai y bydd yr awdurdod trwyddedu yn ymweld â’r eiddo er mwyn gweld a yw’r lle yn addas ar gyfer trwydded.

Bwriad yr awdurdod trwyddedu yw canolbwyntio ar bethau penodol wrth weithredu ei bolisi, sef canolbwyntio ar leoliadau sy’n peri pryder – yn enwedig felly, y lleoliadau hynny sy’n bod yn anghyfrifol yng nghyswllt meddwdod, yfed mewn hyrddiau a rhai dan ddeunaw sy’n yfed alcohol – a gwneud hynny trwy ddefnyddio gwybodaeth gan bartneriaid megis yr Heddlu. Lle bo awdurdod cyfrifol yn canfod lleoliad yn gwerthu alcohol heb drwydded, y rhagdybiaeth yw y bydd yr awdurdod trwyddedu yn erlyn. Mewn achosion lle bo gan leoliad drwydded ond bod y gweithgareddau sy’n cael eu cynnal yno yn rhai na chytunwyd iddynt yn yr atodlen - gweithgareddau megis caraoce mewn tafarn - yna bydd yr awdurdod trwyddedu

yn ystyried a yw'r drwydded wedi arwain at niwed cyn penderfynu erlyn neu roi rhybudd ffurfiol.

Os nad yw ymgeisydd am drwydded yn medru dangos ei fod yn cwrdd â'r pedwar amcan trwyddedu, efallai y bydd amodau'n cael eu cynnwys gyda'r cais neu'r cais yn cael ei wrthod. Trwy reoli fel hyn, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio cyflawni'r amcanion trwyddedu. Lle na fodlonir yr amcanion trwyddedu, efallai y bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried tystiolaeth gan gyrrff gorfodi ac yn penderfynu a oes raid wrth gosb neu hyd yn oed atal y drwydded er mwyn sicrhau y cynhelir y pedwar amcan. Mae gan yr awdurdod trwyddedu sawl cosb, yn eu plith:

- Cyfyngu ar yr oriau agor
- Atal y drwydded dros dro
- Newid goruchwiliwr dynodedig y lleoliad

O ran gweithredu'r polisi mae'r cyrrff gorfodi yn allweddol. Mae ganddynt eisoes doreth o rymoedd a chyda Deddf Trwyddedu 2003 mae ganddynt hyd yn oed fwy o rym i gymryd camau'n gyflym os yw lleoliadau'n peri problem. Pan fo'r drefn drwyddedu yn ei lle o'r Ail Ddiwrnod Penodedig ymlaen (rhagwelir mai 25 Tachwedd 2005 fydd hwn), bydd hawl gan yr Heddlu a swyddogion Iechyd yr Amgylchedd i gau lleoliadau'n syth am hyd at bedair awr ar hugain. Pan ddigwydd hyn, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried tystiolaeth ynghylch lleoliad fel mater o frys.

Wrth ystyried tystiolaeth ynghylch trosedd ddifrifol e.e. delio â chyffuriau, mewn lleoliadau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn penderfynu a yw'r troseddau hyn yn ymwneud â'r ffordd y caiff y lleoliad ei redeg. Os dyma'r achos, bydd yr awdurdod trwyddedu yn cymryd camau gofalus ac yn gwneud yr hyn a gredir sy'n angenrheidiol ac ni fydd yn disgwyl am benderfyniad y llys cyn gwneud penderfyniad ei hun. Bydd pob achos yn cael ei ystyried yn ôl ei haeddiant.

Efallai y bydd raid adolygu trwydded os yw'r unigolyn sy'n dal trwydded bersonol yn cyflawni trosedd berthnasol, megis gwerthu alcohol i rai dan ddeunaw neu ganiatáu meddwdod. Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio sicrhau bod y rhai hynny sydd â thrwydded bersonol yn medru cwrdd â'r pedwar amod trwyddedu.

Mae gorfodi hefyd yn cynnwys cyngor, addysg a hyfforddiant, gwybodaeth, hyrwyddo ymddygiad ac ymarfer da.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn sefydlu protocolau gyda Heddlu Gogledd Cymru ar orfodi. Fel hyn, gwneir defnydd mwy effeithlon o staff yr awdurdod trwyddedu a'r heddlu sydd yn aml yn gweithredu'r gyfraith drwyddedu ac yn archwilio lleoliadau trwyddedig.

Mae egwyddorion gorfodi ar gyfer yr awdurdod trwyddedu yn canolbwyntio ar :

- Cymryd camau cadarn yn erbyn y rhai hynny sy'n herio'r gyfraith neu'n bod yn anghyfrifol
- Cynorthwyo busnesau ac eraill wrth gwrdd â'u hymrwymiaadau cyfreithiol
- Gweithredu'n syth ar faterion sy'n pryderu cymunedau lleol

Mae modd crynhoi'r math hyn o weithredu fel gweithred o ganolbwyntio ar leoliadau lle cred cyrrff gorfodi y ceir un ai problemau trosedd ac anhrefn, pobl yn y lleoliad yn creu niwsans, plant mewn perygl neu'r cyhoedd yn cael eu niweidio.

Ni fydd raidd gweithredu os yw lleoliadau'n cael eu rhedeg yn gyfrifol.

Fodd bynnag, bwriad y Cyngor yw gymryd camau cadarn os gwelir bod yr amcanion trwyddedu'n cael eu tansilio.

Mae methu cydymffurfio ag unrhyw amod sydd ynghlwm wrth drwydded neu dystysgrif clwb yn drosedd a phe caech eich dyfarnu'n euog, caech eich cosbi gyda dirwy o hyd at £20,000 neu dreulio hyd at chwe mis yn y carchar neu'r ddau.